

საქართველოს სოც.

საბჭო. რესპუბლიკის

მუშათა და გლეხთა მთავრობის

კანონთა და განკარგულებათა პრებული

იუსტიციის სასახლსთ კომისარიატის გამოცემა

1929 წ. მაისის 20

№ 10

ნაწილი პირველი

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის და სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილებანი

- 78. სარეწაო კოოპერაციის დებულების დამტკიცების შესახებ.
დებულება სარეწაო კოოპერაციის შესახებ.
- 79. სარეწაო კოოპერაციის საურთიერთო დამხმარე საღაროს შესახებ.

ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილებანი.

78. დადგენილება ც. ა. პ. და ს. პ. ს.

სარეწაო კოოპერაციის დებულების დამტკიცების შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღგენენ:

1. დამტკიცებულ იქნეს სარეწაო კოოპერაციის დებულება და გამოქვეყნების დღიდან შემოღებულ იქნეს იგი სამოქმედოდ მთლად საქართველოს სსრ რესპუბლიკის ტერიტორიაზე.

2. სარეწაო-კოოპერატიული ამხანაგობებისა და არტელების მომქმედ წესდებათა წესები, რაც ზემოაღნიშნულ დებულებას ეწინააღმდეგება, ძალადაკარგულად ჩაითვალოს ამა დადგენილების გამოქვეყნების მომენტიდან.

3. წინადადება მიეცეს საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს და ფინანსთა სახალხო კომისარიატს, კუთვნილებისამებრ, მიიღონ ლონისძიება, რათა ამჟამად მომქმედი სარეწაო და სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაციების წესდებანი სამი თვის განმავლობაში შეთანხმებულ იქნენ ამა დადგენილების 1-ლ მუხლში აღნიშნულ დებულებასთან.

4. მიენდოს იუსტიციის სახალხო კომისარიატს წარუდგინოს საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს პროექტები: ა) სამოქალაქო სამართლის კოდექსის დამატებისა გადამუშავებაში მყოფი საქონლის გირავნობის წესებით და ბ) სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის დამატებისა კოოპერატიული ორგანიზაციების მიერ დაარსებული საარბიტრაჟო კომისიების გადაწყვეტილებათა იძულებითი აღსრულების წესებით.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე **მ. ცხაკაია.**

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარე **ფ. მახარაძე.**

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტ. აღმა-
სრულებელი კომიტეტის მდივანი **ს. თოდრია.**

1929 წ. აპრილის 24.
ტფილისი-სასახლე.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

სარეწაო კოოპერაციის შესახებ.

I. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციების მიზანი და შედგენილობა.

1. სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობა (არტელი) არსდება იმ მიზნით, რომ წარმართოს თავის წევრთა საერთო შრომით საწარმონი ერთი ან მეურნეობრივად ურთიერთთან დაკავშირებული რამდენიმე სარეწავის სფეროში, ან იმ მიზნით, რათა გააერთიანოს თავის წევრთა სარეწაო მეურნეობა (მათ რიცხვში ხელოსნურიც) მათი შრომის პროდუქტების გადასამუშავებლად და გასასაღებლად, და საზიაროდ მოიხმაროს წარმოების იარაღები და საზიაროდ შეიძინოს ყოველივე ის, რაც საჭიროა წევრთა სარეწაოებისათვის.

შენიშვნა 1. იმ ადგილას, სადაც მოსახლეობა გარდა რეწაობისა, რაც კოოპერატიულად გაერთიანებულია სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციების მიერ, ეწევა სოფლის მეურნეობასაც, შეიძლება მოეწყოს კოოპე-

რატული ორგანიზაციები შერეული (როგორც სარეწაო, ისე სასოფლო-სამეურნეო ფუნქციებით მუხ. 16).

შენიშვნა 2. ამა დებულების დადგენილებანი სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციების შესახებ ვრცელდება სარეწაო საკრედიტო ორგანიზაციებზედაც, გარდა ცალკე აღნაშნული შემთხვევებისა.

2. სარეწაო კოოპერატიულ ამხანაგობაში, გაერთიანება შეუძლიანთ იმ მოქალაქეებს, რომლებიც ეწევიან რეწაობას როგორც დამუშავებითი, ისე მოპოვებითი მრეწველობის დარგში ტრანსპორტისა და მშენებლობის დარგში და სხვა რეწაობას იმ პირობით, უკეთეს ისინი უშუალოდ თითონ ეწევიან რეწაობას ერთპიროვნად ან თავისი ოჯახის წევრთა მონაწილეობით და აგრეთვე დაქირავებული შრომის გამოყენებით არა უმეტეს ერთი კაცისა.

შენიშვნა. სამშენებლო სამუშაოთა წარმოების დარგში სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობის დაარსების პირობები განისაზღვრება სათანადო ინსტრუქციით, რასაც გამოსცემს საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭო საქართველოს სსრ შრომის სახალხო კომისარიატთან და სრულიად საქართველოს სარეწაო კოოპერაციის კავშირთან ერთად.

3. სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობის წევრად შეიძლება იყოს ის მოქალაქე, რომელსაც აქვს უფლება მონაწილეობა მიიღოს საბჭოს არჩევაში და რომელიც უკვე ეწევა რეწაობას ან იწყებს ამ საქმეს სარეწაო ამხანაგობის მოწყობით ან ასეთ ამხანაგობაში შესვლით.

სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიული ამხანაგობის წევრად შეიძლება იყვნენ აგრეთვე ის პირნიც, რომელნიც მისდევენ სოფლის მეურნეობას და ამავე დროს არ ეწევიან შინამრეწველურ, ხელოსნურ და სხვა რეწაობას, იმ პირობით რომ ისინი ამხანაგობაში უმეტესობას არ შეადგენდნენ და მათი რიცხვი არ აღემატებოდეს ამხანაგობის წევრთა საერთო რიცხვის იმ პროცენტს, რაც წესდებით განსაზღვრულია.

4. სარეწაო კოოპერატიულ ამხანაგობაში წევრად შესვლა შეუძლიანთ იმ პირთ, რომელნიც რეწაობას არ ეწევიან, ხოლო შედიან ამხანაგობაში დამხმარე ხასიათის ან ისეთი სამუშაოს საწარმოებლად, რაც სპეციალურ ცოდნას მითხოვს, იმ პირობით კი, რომ ასეთ პირთა რიცხვი ამა თუ იმ ამხანაგობის წევრთა საერთო რიცხვის ოც პროცენტს არ აღემატებოდეს.

5. სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობის წევრად შეიძლება იყოს ის მოქალაქე, რომელსაც 16 წელი შეუსრულდა. ამხანაგობის წევრთა რიცხვი არ შეიძლება იყოს ხუთზე ნაკლები, ხოლო სარეწაო-საკრედიტო ამხანაგობაში ორმოცდაათზე ნაკლები.

შენიშვნა. ამხანაგობის არასრულწლოვან წევრს უფლება აქვს დასდოს ყოველგვარი ხელშეკრულება და ხელი მოაწეროს ყოველგვარ ვალდებულებას, რაც ამხანაგობისა და მის წევრთა ურთიერთობიდან გამომდინარეობს.

6. სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიული ამხანაგობის წევრობა შეუძლიანთ, გარდა იმ მოქალაქეთა, რომელთაც აქვთ უფლება სარეწაო ამხანაგობის წევრად იყვნენ, — აგრეთვე ყველა სახის ძირითად კოოპერატიულ ორგანიზაციებსაც, რო-

მელთა გამგეობაც იმყოფება ამ საკრედიტო კოოპერატიული ამხანაგობის ორში და აგრეთვე გლახთა ურთიერთ დახმარე საზოგადოებებს.

7. ერთსა და იმავე დროს წვერად ყოფნა ორი ან მეტი სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობებისა, რომელნიც ერთნაირ მოქმედებას ეწევიან, არ შეიძლება.

სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიული ამხანაგობის წევრს არ შეუძლიან იმავე დროს სხვა საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაციის და საურთიერთო საკრედიტო საზოგადოების წევრად იყოს.

8. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციები მოქმედებენ თანახმად იმ წესდებისა, რომელიც რეგისტრაციამნილია ამ დებულების მე-VIII კარში გათვალისწინებული წესისამებრ.

9. სარეწაო კოოპერატიულ ორგანიზაციას მისი წესდების რეგისტრაციის შემდეგ აქვს იურიდიული პირის უფლება და როგორც ასეთს, კერძოდ შეუძლიან, წესდებაში აღნიშნული მიზნების მიხედვით, — შეიძინოს და გაასხვისოს ქონება, დასდოს ხელშეკრულება, — მათ შორის აილოს აღნაგობის უფლებით მიწის ნაკვეთი, აილოს იჯარით სახელმწიფო საადგილ-მამულო ქონება, სახელმწიფო საწარმო, ნაციონალიზებული და მუნიციპალიზებული შენობა და სხვა ქონება, იკისროს ვალდებულება — მათ შორის სათამაშუქო, საკომისიო, ყიდვა-მიწოდებისა და ნარდათ მუშაობისა და სხვ., გახსნას კონტორები, მაღაზიები და საწყობები, როგორც თავის რაიონში, ისე სხვა ადგილსაც, დაქირაოს თავის ოპერაციათა და საწარმოთა მომსახურეობისათვის მუშა-მოსამსახურენი, გასწიოს ამგვარი მომსახურეობა თავის წევრების შრომით, რისთვისაც დაკულუნდა იქნეს ამა დებულების 24 მუხლში გათვალისწინებული საერთო წესები შრომის დაცვის შესახებ, მიიღოს შემოწირულება, ზღძრას სარჩელი და ბრალდება და პასუხი აგოს მოსარჩელეს წინაშე.

შენიშვნა. სარეწაო კოოპერატიულ ამხანაგობის მიერ მუშა-მოსამსახურეთა დაქირავება შეიძლება ამა დებულების მე-18 მუხლით დადგენილ ფარგლებში.

10. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის ფირმაში აღნიშნულ უნდა იქნეს მოქმედების საგანი, კოოპერატიული ორგანიზაციის სახე და სპეციალური სახელწოდება. ხოლო უკეთეს კოოპერატიული ორგანიზაცია კოოპერატიების კავშირს წარმოადგენს, ფირმაში აღნიშნულ უნდა იქნეს აგრეთვე გაერთიანების ხარისხი. ამის გარდა, ფირმაში შეიძლება იყოს სხვა აღნიშნულებაც, მათ შორის შემოკლებული საფირმო სახელწოდება.

II. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციების მოქმედების წესი.

11. იმ მუშაობასთან ერთად, რაც უშუალოდ გამომდინარეობს ამა დებულების 1-ლ მუხლში აღნიშნული მიზნების შესრულებიდან, სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობას უფლება აქვს:

ა) მოაწყოს საწყობები მასალებისა და ნაკეთობის შესანახად, აგრეთვე მაღაზიები და გახსნას კონტორები, საავენტორები და წარმომადგენლობანი;

ბ) გადასცეს გარეშე პირთ და საწარმოთ გადასამუშავებლად ნედლეული და ნახევარ-ფაბრიკატი რა აგრეთვე საბოლოოდ დასამუშავებლად—ამხანაგობის ან მისი წევრების ნაკეთობა იმ შემთხვევაში, როცა ცალკე წარმოებითი ოპერაციები ან მუშაობის ცალკე ნაწილები შეუძლებელია შესრულებულ იქნეს ამხანაგობის ძალითა და ტეხნიკური საშუალებით;

გ) მიაწოდოს თავის წევრებს სურსათი და ფართო მოხმარების საგნები იმ შემთხვევაში, როცა ეს ადგილისა და დროის პირობების მიხედვით საქიროა სარეწაოს წარმოებისათვის;

დ) შეიძინოს სათანადო კავშირის ნებართვით გასაყიდად და მიიღოს საკომისიოდ ნაკეთობა იმ შინამრეწველებისა და ხელოსნებისაგან, რომელნიც ამხანაგობის წევრად არ არიან, ხოლო ცხოვრობენ იმ რაიონში, სადაც მოსახლეობა ამ ამხანაგობის მიერ კოოპერატიულად შეკავშირებულია, და აგრეთვე მიაწოდოს ამ შინამრეწველებსა და ხელოსნებს ნედლეული, ნახევარ-ფაბრიკატი და წარმოების იარაღი;

ე) მიიღოს ანაბარი თავისი წევრებისაგან;

ვ) აიღოს სესხი, მიაწოდოს თავის წევრებს წარმოებითი მასალა, ინსტრუმენტი და მოწყობილობის საგნები, როგორც ნაღდად, ისე ნისიად;

ზ) შევიდეს საქართველოს სს რესპუბლიკის სამოქალაქო სამართლის კოდექსის საუფუძეულზე მოწყობილ მარტივ ამხანაგობაში, ამხანაგობაში შეღწეულულ პასუხისმგებლობით და აგრეთვე სააქციო საზოგადოებაში, რომელიც დაარსებულ იქნება სახელმწიფო დაწესებულებათა და კოოპერატიულ ორგანიზაციათა მიერ და რომლის მიზანიც შეეფერება ამა თუ იმ კოოპერატიული ორგანიზაციის მიზნებს;

თ) აწარმოოს თავის წევრთა შორის კულტურულ-საგანმანათლებლო მუშაობა სათანადო რესპუბლიკის სახალხო განათლების კომისარიატისა და სახალხო განათლების ადგილობრივი ორგანოების საერთო კონტროლით და ამ მიზნით მოაწყოს კითხვა-საუბრები, პოპულიარული ბიბლიოთიკები, საჩვენებელი სახელოსნოები, საშინამრეწველო—სარეწაო სკოლები, მუზეუმები, გამოფენა და გამოსცეს პერიოდიული და არა პერიოდიული ლიტერატურა და სხვ.;

ი) გაუწიოს თავის წევრებს ყოველგვარი უფლებრივი დახმარება.

შენიშვნა 1. ამა მუხლის პუნქტი „გ“ არ გავრცელდება, სარეწაო საკრედიტო კოოპერატიულ ორგანიზაციებზე.

შენიშვნა 2. ამა მუხლის „დ“ პუნქტით გათვალისწინებული უფლების განხორციელება შეიძლება მხოლოდ მარტოხელა შინამრეწველების კოოპერატიულად გაერთიანებისა და კერძო შემსყიდველებთან ბრძოლის მიზნით; ამასთანავე ამხანაგობის ბრუნვა ამგვარ ოპერაციებთან არ უნდა აღმატებოდეს ამხანაგობის მთელი ბრუნვის 20⁰/₁₀₀-ს (ოც პროცენტს). ამხანაგობა ვალდებულია აწარმოოს განსაკუთრებული აღრიცხვა ამ ოპერაციებისა და მათ შესახებ რეგულიარულად წარუდგინოს ანგარიში ექვს თვეში ერთხელ მაინც იმ კავშირს, რომელმაც გასცა ამ ოპერაციის ნებართვა, და წელიწადში ერთხელ მაინც—წევრთა საერთო კრებას. ამა მუხლის „დ“ პუნქტში აღნიშნულ ნებართვის გასცემს კავშირი ყველა ან ზოგიერთი

ოპერაციისათვის, რაც ამ პუნქტშია მოხსენებული და ამასთანავე განსაზღვრული ვადით ან უვადოთ.

12. ანაბარის მიღება სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაციების მიერ სწარმოებს ამა დებულების მე-III კარში აღნიშნული წესების თანახმად; სარეწაო კოოპერატიულ ორგანიზაციას, რომელსაც საკრედიტო ფუნქციები არა აქვს, შეუძლია ანაბარის მიღება მხოლოდ თავისი წევრებისაგან იმ წესით, რაც დადგენილია სესხის ხელშეკრულებისათვის.

13. სააქციო საზოგადოებაზე (საპაიო ამხანაგობაზე), რომლის აქციონერადაც, თანახმად მისი წესდებისა, შეიძლება იყოს მხოლოდ სარეწაო და შერეული კოოპერატიული ორგანიზაცია, ვრცელდება ყველა ის უპირატესობა და შეღავათი, რაც დაწესებულია საქართველოს სოც. საბჭოთა რესპუბლიკის კანონმდებლობით სარეწაო კოოპერატიული კავშირებისათვის.

14. საკრედიტო ოპერაციები შეიძლება აწარმოოს მხოლოდ იმ სარეწაო კოოპერატიულმა ორგანიზაციამ, რომელიც დაარსებულია და მოქმედობს სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაციების წესების მიხედვით.

შენიშვნა. სარეწაო კოოპერატიულ ორგანიზაციას, რომელსაც თავისი წესდების მიხედვით არა აქვს საკრედიტო ფუნქციები, შეუძლიან ცალკე შემთხვევაში გაუნაწილოს თავის წევრებს სპეციალურ მიზნისათვის, როგორც ის სახსარი, რაც მას მიღებული აქვს ამა თუ იმ მიზნით მთავრობისაგან ან საკრედიტო დაწესებულებისაგან, ისე საკუთარი სახსარიც იმ პირობით, რომ ამ განაწილებას არ ჰქონდეს ხასიათი რეგულიარული საკრედიტო მოქმედებისა. ამა შენიშვნის განსახორციელებლად ინსტრუქციის გამოსცემს საქართველოს სსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატი საქართველოს სს რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოსთან და სრულიად საქართველოს სარეწაო კოოპერაციის კავშირთან შეთანხმებით.

15. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის ოპერატიული მუშაობა, მათ შორის წარმოებითიც, შეიძლება განხორციელდეს, როგორც ამ კოოპერატიული ორგანიზაციით შეკავშირებული მოსახლეობის რაიონში, ისე მის გარეშეც.

16. შერეულ სარეწაო-სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატიულ ორგანიზაციებზე, რომლის წესდებაც შეტანილია სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციების რეესტრში, გავრცელდება ყველა ის კანონი, რაც დაწესებულია სარეწაო კოოპერაციისათვის, ისე რომ კანონები სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის შესახებ გამოყენებული იქნეს მხოლოდ ამ ორგანიზაციების სასოფლო-სამეურნეო მოქმედების სფეროში. შერეულ კოოპერატიულ ორგანიზაციაზე, რომელიც შეტანილია სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატიული ორგანიზაციების რეესტრში, სარეწაო კოოპერაციის კანონები გავრცელდება მხოლოდ მისი სარეწაო მოქმედების მიმართ.

შერეული კოოპერატიული ორგანიზაციებისათვის ზედამხედველობის გაწევის წესს დაადგენს საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭო საქართველოს სსრ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატთან და სრულიად საქართველოს სარეწაო კოოპერაციის კავშირთან შეთანხმებით, ხოლო შერეუ-

ლი სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაციების მიმართ—აგრეთვე საქართველოს სსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატთან შეთანხმებით.

17. სარეწაო ამხანაგობის წევრის პრეტენზია რაც შეეხება მის მიერ საწარმოო იარაღების მოსამარაგებლად შეტანილ ბეს და ავანსებს და ამხანაგობისათვის გასასაღებლად ჩაბარებული ნაკეთობის ანგარიშს და აგრეთვე იმ სასყიდელს, რაც ამხანაგობის წევრს საერთო სახელოსნოში გაწეული მუშაობისათვის ერგება, დაკმაყოფილდება ამხანაგობის ქონების კრედიტორთა შორის განაწილების დროს თანაბრად სახელმწიფო დაწესებულებათა და საწარმოთა პრეტენზიებისა.

18. დაქირავებულ შრომის გამოყენება სარეწაო კოოპერატიულ ამხანაგობას შეუძლიან მარტოოდენ ისეთი დამხმარე სამუშაოს შესასრულებლად, რომელიც ამ ამხანაგობის წარმოებითი მოქმედების ძირითად საგანს არ წარმოადგენს და აგრეთვე იმ სამუშაოს შესასრულებლად, რაც სპეციალურ ცოდნას მოითხოვს, იმ პირობით კი, რომ დაქირავებულ პირთა რიცხვი არ აღემატებოდეს ამხანაგობის წევრთა საერთო რიცხვის 20%-ს.

სათანადო რესპუბლიკის სახალხო სამეურნეო უმაღლეს საბჭოს მიერ შეიძლება ნებადართულ იქნეს, განსაკუთრებულ შემთხვევაში, დაქირავებული შრომის დროებითი გამოყენება წარმოების ძირითად პროცესშიაც იმ ვადითა და რაოდენობით რაც აღნიშნული იქნება ნებადართვაში.

19. ის პირი, რომელსაც სურს სარეწაო კოოპერატიულ ამხანაგობაში წევრად შესვლა, შეიძლება მიღებულ იქნეს ან უშუალოდ ან იმის შემდეგ, რაც გაივლის საკანდიდატო სტაჟს ამა დებულების 20, 21 და 22 მუხლებში აღნიშნული პირობების მიხედვით.

20. სარეწაო კოოპერატიულ ამხანაგობას, რომელიც წარმოებას საერთო სახელოსნოში ან საწარმოში ეწევა, უფლება აქვს შემოიღოს კანდიდატებისათვის წინასწარი გამოცდა, ვადით არა უმეტეს ერთი თვისა.

კანდიდატთა რიცხვი ამხანაგობის წევრთა საერთო რიცხვის 20% არ უნდა აღემატებოდეს. უკეთუ ამხანაგობა დაქირავებულ შრომის იყენებს, დაქირავებულ პირთა და ამხანაგობის კანდიდატთა რიცხვი ერთად არ შეიძლება ამხანაგობის წევრთა საერთო რიცხვის 30%-ს აღემატებოდეს.

გამოსაცდელ პერიოდში კანდიდატი დაქირავებულ მომუშავედ არ ჩაითვლება და მასთან ანგარიშგასწორება სწარმოებს იმავე წესით, რაც დადგენილია ამხანაგობის წევრებისათვის.

ყველა კანდიდატს ამხანაგობამ უნდა მისცეს მოწმობა იმის შესახებ, თუ როდის იქნა იგი მიღებული წინასწარ გამოსაცდელად.

21. უკეთუ ორი კვირის განმავლობაში დღიდან გამოცდის ვადის გასვლისა კანდიდატი არ იქნება მიღებული წევრად იმ ამხანაგობაში, რომელიც წარმოებას საერთო საწარმოში ეწევა, ამხანაგობა ხელახლა გაუსწორებს მას ანგარიშს საშუალო ნორმების მიხედვით, რაც ანგარიშის ხელახლა გასწორების დროს მიღებულია ამა თუ იმ ადგილას თანაბარი კვალიფიკაციის დაქირავებული მუშებისათვის—თანხმად შრომის კანონებისა, და გადაიხდის სოციალური დაზღვევის ხვედრ გადასახადს.

22. სარეწაო კოოპერატიულ ამხანაგობას, რომელშიაც მუშაობა მიიღეს შინ, წევრებთან, უფლება აქვს მიიღოს კანდიდატებს საცდელი შეკვეთის შესრულება, როგორც ამხანაგობის, ისე თვით კანდიდატების მასალისგან. ვადა ერთი კანდიდატისათვის მინდობილი ყოველგვარი საცდელ შეკვეთის შესრულებისა ექვს კვირას არ უნდა აღემატებოდეს. რიცხვი და სასყიდელი საცდელი შეკვეთებისა დაწესდება კანდიდატის ამხანაგობასთან შეთანხმებულად. უკეთესი კანდიდატი არ იქნა მიღებული ამხანაგობის წევრად, ამხანაგობაზე არ გავრცელდება ამა დებულების 21 მუხლში გათვალისწინებული წესები მუშაობისათვის ანგარიშის ხელახლა გასწორებისა და სოციალური დაზღვევის გადასახადის შეტანის შესახებ.

ამა მუხლში დასახელებული ამხანაგობანი ვალდებულ არიან აწარმოონ განსაკუთრებული აღრიცხვა ამგვარ საკანდიდატო ნიმუშებთან კანდიდატების სახელისა, გვარისა და მისამართის აღნიშვნით.

23. სარეწაო კოოპერატიულ ამხანაგობას უფლება აქვს იყოლოს შევირდები, როგორც ამხანაგობის საერთო წარმოებაში, ისე შინაც- ცალკე წევრებთან იმ რაოდენობით, რაც განისაზღვრება განსაკუთრებული კანონებით სარეწაო კოოპერაციაში შევირდობის შესახებ.

შევირდი შევირდობის მთელი პერიოდის განმავლობაში, აღნიშნული კანონებით განსაზღვრულ ნორმათა ფარგლებში, — არ ჩაირიცხება დაქირავებულ მუშათა ნორმაში, რაც დადგენილია ამა დებულების მე-18 მუხლით.

24. შრომის კანონმდებლობის ნორმები გავრცელდება სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობის მხოლოდ ისეთ სამუშაოებზე, რაც სწარმოებს საერთო სახელოსნოში და საწარმოში და ისიც მარტოოდენ წარმოებითი სანიტარიისა, ჰიგიენისა და ტექნიკური უშიშროების სფეროში და აგრეთვე ქალთა და არასრულწლოვანთა შრომის დაცვის სფეროში. ამხანაგობის წევრთა სამუშაო დღის ხანგრძლივობა განისაზღვრება საერთო კრების ან გამგეობის სათანადო დადგენილებით.

შენიშვნა 1. ამხანაგობაში დაქირავებით მომუშავე პირებზე შრომის კანონმდებლობის ნორმები გავრცელდება სრულად ყოველგვარი გამონაკლისის გარეშე.

შენიშვნა 2. ინსტრუქციას ამხანაგობის წევრთა მიერ საერთო სახელოსნოში წარმოებული მუშაობისათვის შრომის დაცვის ნორმების გამოყენების შესახებ (იმ თავისებურებათა და ყოფა-ცხოვრების პირობათა აღნუსხვით, რომელშიაც მიმდინარეობს სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობისა და მისი წევრების მუშაობა) გამოსცემს საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის შრომის სახალხო კომისარიატი საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოსთან და სრულიად საქართველოს სარეწაო კოოპერაციის კავშირთან ერთად.

25. სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობის წევრებისა და მათი ოჯახის უზრუნველსაყოფად შრომის უნარის დროებით ან სამუდამოდ დაკარგვის დროს და აგრეთვე სხვა რაიმე გაქირავების დროს, ამხანაგობებს და მათ კავშირს შეუძლიან შექმნან სპეციალური კაპიტალები და ურთიერთ დახმარებ საღაროები.

სალაროს დაარსებისა და მოქმედების წესი განისაზღვრება საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ცალკე კანონდებულებებით.

26. ურთიერთობა სარეწაო კოოპერატიულ ორგანიზაციებსა და მათ წევრთა შორის განისაზღვრება ამა დებულებით, მათი წესდებით და კოოპერატიული ორგანიზაციების მმართველი ორგანოების მიერ ამ დებულებისა და წესდების საფუძველზე გამოცემული დადგენილებებით და მათ მიერვე შემუშავებული წესებითა და ინსტრუქციებით.

27. სარეწაო კოოპერატიულ ამხანაგობათა წარმომადგენელს ამ ამხანაგობათა წევრების საქმის გამო და კავშირთა წარმომადგენელს, როგორც კავშირში შემავალ ამხანაგობათა, ისე ამ ამხანაგობათა წევრების საქმის გამო შეუძლიან გამოვიდეს ყველა სასამართლო და ადმინისტრაციულ ორგანოში დადგენილი წესისამებრ შემოწმებული რწმუნებულობის საფუძველზე.

III. სარეწაო საკრედიტო კოოპერატიულ ორგანიზაციათა მოქმედების წესი.

28. სარეწაო კოოპერატიულ ორგანიზაციას, რომელიც თავის ძირითად მიზნად ისახავს გაუადვილოს მოსახლეობას დაზოგვა და დაგროვება ფულადი სახსარისა და მომსახურება გაუწიოს მის მიერ კოოპერატიულად შეკავშირებული მოსახლეობის საწარმოო საჭიროებას თავის წესდებაში გათვალისწინებული საკრედიტო ოპერაციების საშუალებით, ეწოდება სარეწაო საკრედიტო ორგანიზაცია.

29. სარეწაო საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაციას შეუძლიან აწარმოოს შემდეგი ოპერაციები:

- ა) მისცეს სესხი თავის წევრებს;
- ბ) მიიღოს ანაბარი, როგორც თავისი წევრისაგან, ისე გარეშე პირისა, ორგანიზაციისა და დაწესებულებისაგან და აგრეთვე აიღოს სესხი;
- გ) გაანაღდოს თამსაუქი და სხვა ვალდებულება, რასაც წარადგენს გასანაღდებლად სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაციის წევრი;
- დ) შეასრულოს, როგორც თავის წევრთა, ისე მესამე პირთა მინდობილობა ფულის გადახდისა, მიღებისა (გადახდევინების ჩათვლით) და გადაზავნის სფეროში და აგრეთვე ფასიანი ქაღალდების ყიდვისა, გაყიდვისა და შენახვის სფეროში;

ვ) მისცეს, როგორც თავის წევრს, ისე არაწევრს სესხი სახელმწიფო, კოოპერატიული და საზოგადოებრივი ორგანიზაციის დავალებით საკომისიო საფუძველზე, თანახმად მათთან სათანადო შეთანხმებისა.

ამის გარდა სარეწაო საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაციას უფლება ეძლევა აწარმოოს, ამა დებულების 11 მუხლისა და მისი შენიშვნების ფარგლებში, სავაჭრო ოპერაციები შინამრეწველთა და ხელოსანთა პროდუქციის გასასაღებლად და აგრეთვე მათი მეურნეობისათვის საჭირო საწარმოო საშუალებების მისაწოდებლად (იარაღები, მასალა და სხვ.), მოაწყოს წარმოებითი საწარმო და განახორციელოს სხვა სამეურნეო და საგანმანათლებლო ღონისძიებანი, რაც ხელს შეუწყობს ხელოსნებისა და შინა-მრეწველობის გაუმჯობესებას.

30. სარეწაო საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაციის მიერ გასაცემი სესხისათვის მყარდება შემდეგი წესები:

ა) სესხი მიეცემა წევრს მხოლოდ გარკვეულად აღნიშნული სამეურნეო საქროებისათვის. ამასთანავე საკრედიტო ორგანიზაციის უფლება აქვს, უკეთეს მსესხებელი სესხს დანიშნულებისამებრ არ დახარჯავს ან უკეთეს ორგანიზაცია სცნობს, რომ მსესხებლის მიერ საქმის წარმოება უყარათოა და მისი გადახდა უნარიანობას ემუქრება, ან უკეთეს მსესხებელი გააუქმებს თავის წარმოებას ორგანიზაციის რაიონში, ან უკეთეს იგი ნებაყოფლობით გამოვა ან გამორიცხულ იქნა ორგანიზაციიდან,—ვადამდე გადახდევინოს ვალი მსესხებელს;

შენიშვნა. ვადამდე გადახდევინება გაცემული სესხისა ამა პუნქტში აღნიშნულ შემთხვევაში სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიულ კავშირს შეუძლიან მხოლოდ იმ პირობით, უკეთეს ეს გათვალისწინებულია სესხის ხელშეკრულებით.

ბ) სესხი შეიძლება იყოს მოკლევადიანი (ვადით ერთ წლამდე) და გრძელვადიანი; გრძელვადიანი სესხის გაცემა სწარმოებს იმ სახსარიდან, რაც სპეციალურად დანიშნულია ასეთი სესხისათვის ან რაც ორგანიზაციის უვადო თუ გრძელვადიან სარგებლობაშია;

გ) სესხი შეიძლება გაიცეს როგორც მსესხებლის პირადი სავალო ვალდებულებით, უზრუნველყოფით—სხვისი თავდებობით ან ქონების დაგირავებით; სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიულ ორგანიზაციას შეუძლიან მიიღოს გირაოდ საქონელი, რომელიც ბრუნვაში ან გადამუშავების პროცესშია;

დ) გაცემული სესხისათვის გადახდევინებულ უნდა იქნეს პროცენტი იმ რაოდენობით, რაც დაწესებულია ამხანაგობის საერთო კრების მიერ (მუხ. 32).

ე) სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიულ ორგანიზაციას შეუძლია ვადაგადაცილებული სესხის სფეროში სასამართლოს წესით მის სასარგებლოდ გადაწყვეტილი თანხის გადახდევინება მიაქციოს ყოველგვარ ქონებაზე, გამოუნაკლისად, რაც შეძენილია მოვალის მიერ სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაციისაგან მიღებული სესხის საშუალებით.

ვ) სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაციის მიერ გაცემული ვადაგადაცილებული სესხის დავალიანების გადახდევინება შეიძლება მოხდეს სანოტარო კონტორის აღსრულების წარწერის შეფარდების წესით.

31. ანაბრებისათვის, რაც სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაციები მიიღებენ, დამყარებულია შემდეგი წესები:

ა) ანაბარი შეიძლება მიღებულ იქნეს განსაზღვრული ვადით (ვადიანი ანაბარი), ვადით მოთხოვნამდე (უვადო), მიმდინარე ანგარიშზე, აგრეთვე იმ ვალდებულებით, რომ ანაბარი დაბრუნებულ იქნება მეანაბრის მიერ აღნიშნული რაიშე განსაკუთრებული პირობების, ან გარემოების დადგომისას (პირობითი ანაბარი);

ბ) ანაბარის მიღება მიმდინარე ანგარიშზე საჩეკო წიგნაკების გაცემით შეიძლება მხოლოდ საქართველოს სსრ ფინსახკომის ნებართვით.

შენიშვნა. ასეთი ნებართვა არ არის საჭირო, როცა ანაბარს მიმდინარე ანგარიშზე საჩეკო წიგნაკის გაცემით მიიღებს სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიული კავშირი.

გ) ანაბარი შეიძლება მიღებული იქნეს მენაბრესაგან როგორც მის სახელზე, ისე მისამე პირის სახელზედაც, ან და საანაბრო დოკუმენტის წარმდგენლის სახელზე; უკეთეს საწარმდგენლო საანაბრო დოკუმენტი დაიკარგა, მასზე გავრცელდება გამოწვევითი წარმოების წესები, რაც დადგენილია საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამ. საპრ. კოდექსის 230¹⁴ მუხლებით;

დ) ანაბარი შეიძლება შეტანილ იქნეს იმ პირის აღნიშვნით, რომელსაც ანაბარი უნდა მიეცეს მენაბარის სიკვდილის შემდეგ, მიუხედავად იმისა, კანონიერი მემკვიდრეა ეს პირი თუ არა;

ე) მენაბრეთა ვინაობა და თვითული მათგანის ანაბარის თანხა ინახება საიდუმლოდ და შეიძლება გამხილებულ იქნეს მხოლოდ საგამომძიებლო ან სასამართლო ორგანოების მოთხოვნით. არც ერთს სხვა სახელმწიფო ორგანოს, საგადასახადო ინსპექციის გამოუყენებლივ, არა აქვს უფლება მოითხოვოს ისეთი ცნობა რაც გამომამუშავებს მენაბარის ვინაობას ან რომელიმე მენაბარის მიერ შეტანილი ანაბრის თანხას. თანამდებობის პირნი, — მმართველი ორგანოების წევრებისა და ორგანიზაციის მოსამსახურეებისა და აგრეთვე მისი რევიზიის შწარმობელი პირების გამოუკლებლივ, — ანაბრის საიდუმლოების გამხილებისათვის პასუხს ავებენ საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის კოდექსის 127 მუხლისამებრ;

ვ) გადახდევენების მიქცევა და ყადაღის დადება ანაბარზე შეიძლება მხოლოდ სასამართლოს განსაკუთრებული დადგენილებით;

ზ) ანაბარის დაბრუნება უზრუნველყოფილია ორგანიზაციის ქონებით ამაღლებულით 36 და 152 მუხლების თანახმად;

თ) იმ შემთხვევაში, როცა სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაციის მიმართ რამდენიმე კრედიტორის პრეტენზია აღიძვრის და ორგანიზაციის ქონება საკმარისი არ იქნება ყველა განცხადებული პრეტენზიის დასაკმაყოფილებლად, მენაბრეთა მოთხოვნა ანაბრის დაბრუნების შესახებ დაკმაყოფილება სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 101 მუხლით დადგენილი რიგის მიხედვით.

შენიშვნა. ამა მუხლის „ე“ პუნქტის წესები ანაბართა საიდუმლოების შესახებ შეეხება აგრეთვე მიმდინარე ანგარიშებს. ფულის გადაგზავნას და სხვა საკრედიტო ოპერაციებს, რომელსაც აწარმოებს სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაცია.

32. ანაბარისა და სესხის პროცენტის უკიდურეს რაოდენობას დააწესებს საერთო კრება ან რწმუნებულთა კრება, ან და მათი რწმუნებულობით საბჭო შემდეგი პირობის დაცვით: ა) ანაბრის პროცენტი უნდა იქნეს იმდენი, რომ შესაძლებელი იყოს შემოსული ანაბრის რენტაბელური გამოყენება საშინამრეწველო და სახელოსნო მეურნეობათა დაკრედიტებისათვის; ბ) პროცენტი იმ სესხისა, რაც გაიცემა ანაბრად მიღებული სახსარიდან, უნდა იქნეს იმდენი, რომ უზრუნველყოს ანაბრის პროცენტის გაცემა, ხოლო იმ პირობით, რომ შინამრეწველებისა და ხელოსნებისათვის საწარმოო მიზნით მიცემული სესხის პროცენტი არ აღემატებოდეს შრომისა და თავდაცვის საბჭოს დადგენილებით დაწესებული პროცენტის რაოდენობას.

33. ამა დებულების 29 მუხლის ბოლო ნაწილში აღნიშნული სავაჭრო და საწარმოო ოპერაციები სარეწაო საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაციის შეუძლია აწარმოოს, როგორც საკუთარი ხარჯით, ისე თავის წევრთა და მესამე პირთა დავალებით და ხარჯით.

34. ამა დებულების 33 მუხლით გათვალისწინებული ოპერაციების თავის ხარჯით წარმოებისათვის სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაცია გამოჰყოფს სპეციალურ კაპიტალებს. არც ერთი სხვა კაპიტალი ორგანიზაციისა არ შეიძლება ამ ოპერაციებისათვის გამოყენებული იქნეს.

მთელი თანხა დავალიანებისა ამა მუხლში აღნიშნული ყველა ოპერაციების სფეროში ერთობლივ არ შეიძლება აღემატებოდეს ამ ოპერაციებისათვის გამოყოფილი სპეციალური კაპიტალების ათჯერად რაოდენობას.

35. სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაციის შეუძლიან დახარჯოს პაების შესაძენად და იმ კოოპერატიულ კავშირსა და სხვა ორგანიზაციაში შენატანის დასაფარავად, რომლის მიზნებიც შეეფერება სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაციის მიზნებს, გარდა ამ საქმისათვის სპეციალურად შექმნილი სახსრისა, არა უმეტეს თავისი ძირითადი კაპიტალის 25 პროცენტისა—ამ კაპიტალის ნასესხი ნაწილის ჩაუთვლელად.

36. კრედიტორების პრეტენზიების დაკმაყოფილების დროს სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაცია ვალდებულია დატოვოს ხელუხლებლად ქონება (ნაღდი და სავალო) იმ რაოდენობით, რამდენიც მას აქვს ანაბარი და სესხი, საკრედიტო დაწესებულებათაგან მიღებული შინამრეწველთა, ხელოსანთა და სოფლის მეურნეთათვის სესხის მისაცემად.

უკეთეს აღნიშნული პირობის დაცვა შეუძლებლად გახდის პრეტენზიების დაკმაყოფილებას, კრედიტორებს უფლება აქვთ აღძრან საქმე ორგანიზაციის ლიკვიდაციის შესახებ.

IV. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის წევრთა უფლება-მოვალეობანი.

37. პირადი შრომით მონაწილეობა წარმოებითი სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობის მოქმედებაში ან სარეწაოში, რომელსაც მომსახურეობას უწევს გამსაღებელი და მომარაგებელი ამხანაგობა და სამეურნეო კავშირის დაქერა სარეწაო კოოპერატიულ ამხანაგობასთან—ამ უკანასკნელის წევრისათვის სავალდებულოა.

38. წევრები სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობებისა, რომელნიც შედიან კავშირში და მუშაობას აწარმოებენ საერთო სახელოსნოებში და საწარმოებში, ამ ამხანაგობებიდან გამოსვლის ან თვით ამხანაგობის ლიკვიდაციის შემთხვევაში, გატარებულ იქნებიან რეგისტრაციაში შრომის ბირჟაზე საამისოდ არსებული წესების თანახმად.

39. ყოველი წევრი სარეწაო კოოპერატიულ ამხანაგობისა ვალდებულია იქონიოს არა ნაკლებ ერთი, პაისა. უკეთეს ამხანაგობის წევრს ერთ პაიზე მეტი აქვს—ეს გარემოება არ აძლევს მას არავითარ უპირატესობას მართვა-გამგეობაში მონაწილეობისათვის და ამხანაგობის მომსახურეობის სარგებლობისათვის.

შენიშვნა. სარეწაო საკრედიტო ამხანაგობაში წევრად შემავალი სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობის უფლება მართვა-გამგეობაში მონაწილეობისა და ამხანაგობის მომსახურეობის სარგებლობის საქმეში—განისაზღვრება ამ უკანასკნელის წესდებით და მისი ორგანოების დადგენილებებით.

40. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის ვალდებულების გამო მისი წევრები ეწევიან დამატებით პასუხისმგებლობას უკეთეს ეს გათვალისწინებულია წესდებით, იმ თანხის რაოდენობით, რაც წესდებაშია განსაზღვრული; ეს თანხა გამოიანგარიშება ჯერადი შეფარდებით საბაიო, თანხასთან ან წესდებაში გათვალისწინებულ სხვა რაიმე წესით. ორგანიზაციის წევრები პასუხს აგებენ აგრეთვე იმ ვალდებულებათა გამო, რაც წარმოიშვა მათ ორგანიზაციაში შესვლამდე.

დამატებითი პასუხისმგებლობის დაწესება სარეწაო საკრედიტო კოოპერატიულ ორგანიზაციებში სავალდებულოა.

41. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის ყოველ წევრს უფლება აქვს გამოვიდეს ორგანიზაციიდან წესდებაში განსაზღვრული წესით. გამოსვლის შესახებ განცხადების შეტანის დღიდან ისპობა მისი, როგორც წევრის, მონაწილეობა ორგანიზაციის მუშაობაში და იგი ჰკარგავს უფლებას მიიღოს მონაწილეობა ორგანიზაციის საერთო კრებაში ან რწმუნებულთა კრებაში.

42. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის შეიძლება წესდებით მიეცეს უფლება, მის მიერ ნაკისრ ვალდებულებასთან დაკავშირებით მოსთხოვოს ორგანიზაციიდან გამოსულ წევრს, რომელიც ამ ვალდებულების შესრულებაში მონაწილეობას იღებდა,—შეასრულოს ვალდებულების მასზე დაკისრებული ნაწილი ხოლო უკეთეს მან უარი განაცხადა, მოსთხოვოს მისი ორგანიზაციიდან გასვლის გამო მიყენებული ზარალის ანაზღაურება.

43. საერთო კრების ან რწმუნებულთა კრების დადგენილებით სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის წევრი შეიძლება გამოირიცხოს ორგანიზაციიდან წესდებაში გათვალისწინებული წესითა და მიზეზით. დღიდან გამოირიცხვისა იგი ჰკარგავს უფლებას მიიღოს მონაწილეობა საერთო კრებაში ან რწმუნებულთა კრებაში, დაიკიროს რაიმე საარჩევნო თანამდებობა ორგანიზაციაში და მიიღოს მონაწილეობა ამ ორგანიზაციის საქმეებში.

44. სარეწაო კოოპერატიულ ორგანიზაციიდან წევრის გასვლის დღეთ ჩაითვლება: ნებაყოფლობით გასვლის დროს—გასვლის შესახებ განცხადების შეტანის დღე; გარდაცვალების შემთხვევაში—გარდაცვალების დღე; სხვა რაიმე მიზეზით გასვლის დროს—დღე ორგანიზაციის სათანადო ორგანოს დადგენილებისა წევრის გამოირიცხვის შესახებ.

45. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის შედგენილობიდან გასულ (ნებაყოფლობით გამოსულ ან გამოირიცხულ) წევრს და აგრეთვე გარდაცვალებულ წევრის მემკვიდრეს უფლება აქვს, საერთო კრების ან რწმუნებულთა კრების მიერ იმ საოპერატიო წლის ანგარიშის დამტკიცების შემდეგ, რომელ წელშიაც წევრი ორგანიზაციიდან გამოვიდა,—მოითხოვოს, წესდებაში აღნიშნული პირობების დაცვით, დაბრუნება მხოლოდ საბაიო შენატანისა და აგრეთვე იმ შენატანისა სპეციალურ კაპიტალებში, რაც ორგანიზაციის წესდების თანახმად, დაბრუნებულ უნდა იქნეს,—ხოლო დასაბრუნებელ თანხას უნდა გამოაკლდეს წაგე-

ბის ის ნაწილი, რაც გასულ წევრზე მოდის, ან უნდა დაემატოს ის მოგება, რაც ამ წევრს ერგება. თვით დაბრუნება უნდა მოხდეს არა უგვიანეს სამი თვისა საერთო კრების ან რწმუნებულთა კრების მიერ იმ საოპერაციო წლის ანგარიშის დამტკიცების შემდეგ რომლის განმავლობაშიაც კოოპერატიული ორგანიზაციის წევრი გავიდა, გამორიცხულ იქნა, ან გარდაიცვალა; ამასთანავე უკეთეს გასული წევრი ან მისი უფლების მონაცვლე არ შეასრულებს ყველა ვალდებულებას ამხანაგობის წინაშე, აღნიშნული სამთვიანი ვადა ითვლება ყველა ამ ვალდებულების შესრულების დღიდან.

46. გასული წევრი, ხოლო წევრის გარდაცვალების შემთხვევაში მისი მემკვიდრე, ამ უკანასკნელის მიერ მემკვიდრეობის მიღების დროს და აგრეთვე გამორიცხული წევრი სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციისა ეწვევა ორგანიზაციის წევრების თანასწორად, დამატებითი პასუხისმგებლობას ორგანიზაციის ვალდებულების გამო, უკეთეს ეს ორგანიზაცია მიქცეულ იქნება სალიკვიდაციოდ ერთი წლის განმავლობაში დღიდან წევრის გასვლისა, სიკვდილისა ან გამორიცხვისა. ხოლო უკეთეს გამოსვლის ან გამორიცხვის დროს ორგანიზაციის წევრმა არ დაფარა თავისი დავალიანება ორგანიზაციის მიმართ, აღნიშნული ერთი წლის ვადა იანგარიშება იმ დღიდან როდესაც ორგანიზაციის წევრი თავის ამ დავალიანებას სრულიად დაფარავს.

47. სარეწაო კოოპერატიულ ამხანაგობაში მონაწილეობის უფლება არ შეიძლება გადაცემულ იქნეს ან იგი მემკვიდრეობით გადავიდეს.

48. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის წევრი ვალდებულია დაემორჩილოს საერთო კრების (რწმუნებულთა კრების) და გამგეობის მიერ კანონიერად მიღებულ ყველა დადგენილებას.

V. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციების კაპიტალები და მოგება-წაგების განაწილება.

49. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაცია ვალდებულია შექმნას კაპიტალები: საპაიო და სათადარიგო და შეუძლიან აგრეთვე შექმნას სპეციალური და სხვა კაპიტალები, როგორც ამა დებულების 34 მუხლში აღნიშნული მიზნებისათვის, ისე სხვა თავის ოპერაციათა და ღონისძიებათათვის.

50. ძირითად კაპიტალს შეადგენს: წევრთა საპაიო შენატანი (საპაიო კაპიტალი) და სხვა შენატანი, რაც ორგანიზაციის წესდებით დაწესებულია ძირითადი კაპიტალის შესავსებად, აგრეთვე სხვა შემოსავალი, რომელიც ჩაირიცხება ძირითად კაპიტალში ორგანიზაციის საერთო კრების ან რწმუნებულთა კრების დადგენილებით. ძირითად კაპიტალში შეიძლება ჩაირიცხოს სპეციალურად ამ მიზნისათვის აღებული სესხის სახსარი.

სესხი ძირითადი კაპიტალისათვის, რასაც მიიღებს სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაცია, აიღება როგორც განსაზღვრულ ვადით (ხოლო არა ნაკლებ ათი წლისა), ისე ვადით ორგანიზაციის მოსპობამდე, ასეთი სესხის ჯამი არ შეიძლება აღემატებოდეს ორგანიზაციის წევრთა დამატებითი პასუხისმგებლობის თანხას.

სარეწაო საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაცია, რომელმაც ნასესხი სახსარი მოათავსა ძირითად კაპიტალში, ვალდებულია ამ სახის დაფარვის დროს არ შეამციროს საერთო რაოდენობა თავისი ძირითადი კაპიტალის და გადარიცხოს მოგებიდან, ხოლო თუ მოგება არა აქვს, ჩარიცხოს შემოსავალ-გასავლის ანგარიშში თანხა არა უმცირეს აღნიშნული სესხის დასაფარავად გასაცემი მორიგი გადასახდელისა.

51. სათადარიგო კაპიტალი დანიშნულია მოსალოდნელ ზარალის დასაფარავად და შესდგება წმინდა მოგების ანარიცხიდან. რაოდენობა ამ ანარიცხისა განსაზღვრულ უნდა იქნეს სარეწაო კოოპერატიულ ორგანიზაციის წესდებაში. მინიმალური რაოდენობა ანარიცხისა მისი ფარგლები და სათადარიგო კაპიტალის შენახვისა და დახარჯვის წესი განისაზღვრება სპეციალური კანონით.

ანარიცხი სათადარიგო კაპიტალისათვის შეიძლება არ იქნეს გადიდებული, უკეთეს იგი მიიღწევს ორგანიზაციის წესდებაში აღნიშნულ რაოდენობას, ხოლო ეს რაოდენობა არ შეიძლება იყოს ორგანიზაციის საპაიო კაპიტალის ნახევარზე ნაკლები. სარეწაო საკრედიტო კოოპერატიულ ორგანიზაციაში კი—საპაიო კაპიტალის მთელ თანხაზე ნაკლები.

52. სპეციალური კაპიტალი შესდგება, სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის წესდების საფუძველზე და საერთო ან რწმუნებულთა კრების დადგენილების თანახმად წევრების სპეციალური როგორც სავალდებულო, ისე ნებაყოფლობითი, შენატანისაგან და აგრეთვე წმინდა მოგებისა და სხვა შემოსავლის ანარიცხისაგან. სავალდებულო შენატანის უკიდურესი რაოდენობა წესდებაში უნდა იქნეს გათვალისწინებული. შესაძლებელია სპეციალურ კაპიტალში ჩარიცხულ იქნეს ის სახსარი, რაც მიღებულ იქნება გრძელვადიანი სესხის სახით.

53. პაის გადაცემა სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობაში, რა სახითაც უნდა იყოს ეს, აკრძალულია.

სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის წევრს იმ შემთხვევაში, როცა წესდების მიხედვით პაი შეიძლება ნაწილ-ნაწილ იქნეს შეტანილი, აქვს წევრის ყველა უფლება, მიუხედავად იმისა მთელი პაი აქვს მას შეტანილი, თუ მისი ნაწილი.

54. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის წევრის საპაიო შენატანზე არ შეიძლება გადახდევინების მიქცევა ორგანიზაციის ცალკე წევრის ვალისა და ვალდებულების გამო და აგრეთვე მისდამი მიქცეული უდავო და ადმინისტრაციული მოთხოვნის გამო.

55. სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობის მოგების წევრთა შორის განაწილება, უკეთეს ეს გათვალისწინებულია წესდებაში, მოხდება, წევრის მიერ ამხანაგობის მუშაობაში პირადი შრომით მიღებული მონაწილეობის მიხედვით ან, წევრისა და ამხანაგობას შორის არსებული ბრუნვის პროპორციულად ან და წევრთა პაების პროპორციულად; ამასთანავე თითო პაიზე მიცემული მოგების თანხა პაისთან პროცენტული შეფარდებით არ უნდა აღემატებოდეს სსრ კავშირის სახელმწიფო ბანკის დისკონტს.

56. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის წევრთა საერთო კრებას ან რწმუნებულთა კრებას შეიძლება წესდებით მიეცეს უფლება დააწესოს წევრთა-

თვის სავალდებულო შესატანი იმ საოპერაციო ზარალის დასაფარავად, რაც მოუტეა ორგანიზაციას წლის განმავლობაში. ასეთი შემთხვევისათვის წესდებაში გათვალისწინებულ უდნა იქნეს საოპერაციო ზარალის დასაფარავად სავალდებულო შესატანის შემოღების წესი, მისი უკიდურესი რაოდენობა და აგრეთვე მისი გადახდევინების წესი.

VI. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის მმართველი და სარევიზიო ორგანოები.

57. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის მმართველობა მოეწყობა თავისუფალი თვითმმართველობის საფუძველზე ამა დებულებაში დაწესებული ფორმებით.

58. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის მმართველი ორგანოებია საერთო კრება ან რწმუნებულთა კრება, გამგეობა და საბჭო, უკეთეს ამ უკანასკნელის დაფუძნება წესდებით გათვალისწინებულია. შინაგანი რევიზიის ორგანოს წარმოადგენს სარევიზიო კომისია. აღნიშნული ორგანოების გარდა, საერთო კრების ან რწმუნებულთა კრების შეხვედრებისამებრ, ცალკე კოოპერატიული ორგანიზაციების განსაკუთრებულ პირობებთან დაკავშირებით, შეიძლება შემოღებულ იქნეს სარაიონო კრებები იმ წესით და იმ საფუძველზე, რაც განსაზღვრული იქნება წესდებით.

ა) საერთო კრება

59. საერთო კრება არის სრულუფლებიანი ორგანო სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობისა.

საერთო კრება შესდგება ამხანაგობის წევრებისაგან, რომელიც მოწვეულ უნდა იქნენ ამხანაგობის წესდებაში განსაზღვრული წესით.

შენიშვნა. საერთო კრებაში, გამგეობის მოწვევით ან თვით საერთო კრების ნებართვით შეიძლება მონაწილეობა მიიღოს სათათბირო ხმის უფლებით ისეთმა პირმაც, რომელიც ორგანიზაციის წევრი არ არის.

60. საერთო კრებას მოიწვევს გამგეობა წელიწადში ერთხელ მაინც და არა უგვიანეს სამი თვისა წესდებაში აღნიშნული საოპერაციო წლის გასვლის შემდეგ.

ამის გარდა, საერთო კრება შეიძლება მოწვეულ იქნეს საჭიროების მიხედვით, გამგეობის დადგენილებით, აგრეთვე საბჭოს ან სარევიზიო კომისიის, ან და ამხანაგობის წევრთა ერთი მეთაედის ნაწილის მოთხოვნით. უკეთეს საერთო კრება არ იქნება მოწვეული გამგეობის მიერ ორი კვირის განმავლობაში დღიდან სათანადო მოთხოვნის განცხადებისა, მას მოიწვევს საბჭო, ხოლო თუ საბჭო არ არის—სარევიზიო კომისია.

61. ამხანაგობის წევრად მყოფი გამგეობის, საბჭოს და სარევიზიო კომისიის წევრები მონაწილეობას იღებენ საერთო კრებაში დანარჩენ წევრებთან თანასწორი უფლებით, ხოლო მათ არა აქვთ გადაწყვეტი ხმის უფლება იმ საკითხების განხილვის დროს, რაც შეეხება:

- ა) მათი მუშაობის შეფასებას და ანგარიშის დამტკიცებას;
- ბ) მათი გასამრჯელოს განსაზღვრას;
- გ) მათ ვადამდე გადაყენებას თანამდებობიდან;
- დ) მათ პასუხისმგებაში მიცემას სასამართლოს წესით.

62. საერთო კრების გამგებლობის საგანს შეადგენს:

ა) ამორჩევა გამგეობის და სარევიზიო კომისიის წევრებისა და აგრეთვე საბჭოსი, უკეთუ ამ უკანასკნელის დაარსება გათვალისწინებულია ორგანიზაციის წესდებით.

ბ) ამხანაგობაში წევრად მიღება და გამოორიცხვა.

შენიშვნა. ამხანაგობის საერთო კრებას შეუძლიან წევრად მიღება მიანდოს საბჭოს ან გამგეობას.

- გ) წესდების შეცვლისა და შევსების საკითხის გადაწყვეტა;
- დ) მმართველობის და შინაგანი რევიზიის ორგანოებისათვის ინსტრუქციის განხილვა და დამტკიცება;
- ე) გამგეობის მიერ სესხის აღების საერთო პირობების განსაზღვრა;
- ვ) ამხანაგობის ანგარიშის, ხარჯთაღრიცხვის და სამუშაო გეგმის განხილვა და დამტკიცება;

ზ) მოგებისა და წაგების განაწილება;

თ) სპეციალური კაპიტალების შექმნა;

ი) კოოპერატიულ და სხვა ორგანიზაციაში წევრად შესვლა;

კ) ამხანაგობის მოსპობის, შეერთების და გაყოფის საკითხის გადაწყვეტა;

ლ) ანაბრისა და სესხის პროცენტის უკიდურესი რაოდენობის დაწესება;

მ) გადაწყვეტა სხვა საქმეებისა, რაც კანონის განსაკუთრებული ჩვენებით ან თვითნებულ ამხანაგობის წესდებით საერთო კრების გამგებლობას მიეკუთვნება.

63. საერთო კრების გადაწყვეტილება სავალდებულოა ამხანაგობის ყველა წევრისათვის მიუხედავად კრებაზე დასწრებისა, თუ დაუსწრებლობისა. საერთო კრება კანონიერად ჩაითვლება, უკეთუ მას დაესწრო წესდებაში აღნიშნული რიცხვი წევრებისა, ხოლო ეს რიცხვი ყოველ შემთხვევაში ამხანაგობის წევრთა საერთო რიცხვის ერთ მეხუთედზე ნაკლები არ უნდა იყოს. საერთო კრების დადგენილება მიიღება ხმის მარტივი უმეტესობით, გარდა იმ საკითხებისა, რაც ეხება ამხანაგობიდან წევრთა გამოორიცხვას და აგრეთვე საკითხებისა, რაც აღნიშნულია ამა დებულების 99 მუხლის „ბ“, „დ“, „ლ“, „ო“, „ს“ და „ტ“ პუნქტებში, როდესაც საჭიროა წესდებით დადგენილი უმეტესობა, რომელიც, ყოველ შემთხვევაში, უნდა იყოს არა ნაკლებ საერთო კრებაზე დამსწრე წევრთა $\frac{2}{3}$ -ისა.

64. უკეთუ საერთო კრება არ შესდგა, იმავე საკითხების გადასაწყვეტად მოიწვევა მეორე საერთო კრება არა უადრეს სამი დღისა და არა უგვიანეს ერთი თვისა პირველი კრების შემდეგ.

მეორე საერთო კრება ჩაითვლება კანონიერად რამდენი წევრიც უნდა გამოცხადდეს; ამასთანავე საკითხები, რაც აღნიშნულია 63 მუხლის მეორე ნაწილში, გადაწყდება დამსწრეთა $\frac{2}{3}$ ხმის უმეტესობით.

65. საერთო კრების დადგენილება ჩაიწერება ოქმში, რომელსაც ხელი მოეწერება და დამტკიცდება ამხანაგობის წესდებაში აღნიშნული წესისამებრ.

ბ. რწმუნებულთა კრება და სარაიონო კრებები სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობისა.

66. სარეწაო კოოპერატიულ ამხანაგობაში, რომლის წევრთა რიცხვი ას-ზე მეტია, შეიძლება, თანახმად წესდებისა ან წესდების შეცვლის წესით, მოეწყოს საერთო კრების ნაცვლად რწმუნებულთა კრება, აღჭურვილი საერთო კრების ყველა უფლებით ან ამ უფლებათა ნაწილით.

რწმუნებულთა კრება შესდგება რწმუნებულებისაგან, რომელთაც ირჩევენ სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობის წევრები რაიონულ ან საერთო კრებაზე ან სხვა წესით, თანახმად წესდებით დადგენილი წესებისა.

რწმუნებულად არ შეიძლება იქნეს ის პირი, რომელსაც არა აქვს უფლება საბჭოს წევრების არჩევისა. თვითივე რწმუნებულს, ხოლო სათანადო შემთხვევაში მის მოადგილეს—აქვს რწმუნებულთა კრებაში ერთი ხმა, რომლის გადაცემაც აკრძალულია.

67. რწმუნებულთა კრება შემდგარად ჩაითვლება, უკეთეს მას დაესწრო საერთო ან რაიონული კრების მიერ არჩეულ რწმუნებულთა $\frac{1}{3}$ მაინც.

68. რწმუნებულთა კრებას, რომელიც წესდებით ეწევა საერთო კრების მაგვირობას მხოლოდ საკითხების ერთი ნაწილის გადასაწყვეტად, არ შეიძლება მიეცეს უფლება გადაწყვიტოს შემდეგი საკითხები:

- ა) რწმუნებულთა კრების გაუქმების შესახებ;
- ბ) მისი კომპეტენციის შეცვლის შესახებ;
- გ) ორგანიზაციის გაუქმების შესახებ.

ამა მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში რწმუნებულთა კრება შეიძლება გაუქმებულ იქნეს მხოლოდ საერთო კრების დადგენილებით, რომელიც მოწვეულ იქნება თანახმად ამა დებულების 65 მუხლისა წესდების შესაფერი შეცვლით.

69. რწმუნებულთა საერთო რიცხვის შეფარდება ამხანაგობის წევრთა რიცხვთან, რწმუნებულთა კრების მოწვევის ვადები და მათი გამგებლობის ფარგლები განისაზღვრება ამხანაგობის წესდებით ან ამ წესდების შეცვლის წესით, თანახმად საერთო კრების დადგენილებისა, ხოლო აღნიშნულ კრებას უნდა დაესწროს ამხანაგობის წევრთა ნახევარი მაინც და დადგენილება მიღებული უნდა იქნეს არა ნაკლებ $\frac{2}{3}$ ხმის უმეტესობით.

გ. სარეწაო კოოპერატიული კავშირის რწმუნებულთა კრება.

70. საკავშირო კოოპერატიული ორგანიზაციის რწმუნებულთა კრება შესდგება კავშირის წევრთა წარმომადგენლებისაგან, რომლებიც არჩეულ უნდა იქნენ წარმომადგენილი ორგანიზაციის საერთო კრებაზე ან ორგანიზაციის წესდებით განსაზღვრული სხვა წესით. რწმუნებულად არ შეიძლება არჩეულ იქნეს ის პირი, რომელსაც არა აქვს უფლება საბჭოს არჩევნებში მონაწილეობის მიღებისა. იმავე წესით შეიძლება არჩეულ იქნეს რწმუნებულთა მოადგილეები იმ შემთხვევისათვის, როცა რწმუნებულს არ ექნება შესაძლებლობა დაესწროს რწმუ-

ნებულთა კრებას. თვითეულ რწმუნებულს, ხოლო სათანადო შემთხვევაში, მის მოადგილეს აქვს კრებაზე ერთი ხმა, რომლის გადაცემაც მას არ შეუძლიან.

71. რწმუნებულთა რიცხვი, არჩეული კრებაზე მონაწილეობის მისაღებად საკავშირო ორგანიზაციის ცალკე წევრების მიერ, შესაძლებელია ერთნაირი არ იქნეს წარმოდგენილი ორგანიზაციის წევრთა რაოდენობის მიხედვით ან სხვა ნიშნების მიხედვით, რაც საზღვარს წარმოდგენილი ორგანიზაციის კოოპერატიულ მნიშვნელობას. საფუძველი წევრთა წარმომადგენლობისა საკავშირო ორგანიზაციის რწმუნებულთა კრებაზე განისაზღვრება ამ ორგანიზაციის წესდებით.

72. რწმუნებულთა გარდა, რწმუნებულთა კრებაზე გადამწყვეტი ხმის უფლება აქვს გამგეობისა, სარევიზიო კომისიისა და საბჭოს წევრებს ამა დებულების 61 მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევათა გამოკლებით.

73. წესები საერთო კრების მოწვევისა, მის დადგენილებათა სავალდებულო ხასიათისა და ოქმის წარმოების შესახებ, რაც აღნიშნულია 59 მუხლის შენიშვნაში და აგრეთვე 60, 62, 63, 64 და 65 მუხლებში, შეეფარდება რწმუნებულთა კრებასაც; ამასთანავე რწმუნებულთა კრება უნდა იქნეს მოწვეული ერთხელ მაინც წელიწადში და არა უგვიანეს ოთხი თვისა წესდებაში აღნიშნული საოპერაციო წლის გასვლის შემდეგ.

დ. გამგეობა.

74. გამგეობა სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის აღმასრულებელი ორგანოა.

გამგეობას აირჩევს საერთო კრება ან რწმუნებულთა კრება სამი წლის ვადით, და იგი სამი პირისაგან მაინც უნდა შესდგებოდეს.

იმავე წესით აირჩევა გამგეობის წევრის კანდიდატი (მოადგილე) იმ შემთხვევისათვის, როდესაც წევრს არ ექნება შესაძლებლობა გამგეობის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღოს.

შენიშვნა. იმ ამხანაგობის საერთო კრების დადგენილებით, რომლის წევრთა რიცხვი არ აღემატება 50 კაცს, საქმეთა გამგებლობა შეიძლება დაეკისროს ერთს პირს (მამასახლისს), რომელიც შეასრულებს გამგეობის ფუნქციებს.

75. გამგეობას ან მამასახლისს, განსაკუთრებული რწმუნებულობის გარეშე, დაეკისრება ორგანიზაციის წარმომადგენლობა და ყველა მისი საქმის წარმოება.

წესდებაში უნდა იყოს აღნიშნული, თუ გამგეობის რამდენი წევრი უნდა აწერდეს ხელს ორგანიზაციის სახელით დადებულ გარიგებას, აქტს, თამასუქს და აგრეთვე მის მიერ აღძრულ საჩივარს, საჩივარზე მიცემულ პასუხს და სხვ. როგორც აღნიშნული, ისე სხვა მოქმედების შესასრულებლად და აგრეთვე ცალკე საქმეთა საწარმოებლად გამგეობას უფლება აქვს მისცეს ორგანიზაციის სახელით რწმუნებულება, როგორც თავის წევრებს, ისე სხვა პირებსაც.

76. საერთო კრების ან რწმუნებულთა კრების ნებართვით გამგეობას შეუძლიან მიანდოს თავის შედგენილობიდან ერთ წევრს ორგანიზაციის მიმდინარე საქმეების გამგებლობა. ეს პირი მოქმედობს გამგეობის საერთო მეთვალყურეო-

ბით და მისი პასუხისმგებლობით; მას ეძლევა გამგეობისაგან შესაფერი რწმუნებულება.

77. გამგეობის წევრად (მამასახლისად) არ შეიძლება იყოს ისეთი პირი, რომელსაც არა აქვს საბჭოებში არჩევის უფლება, აგრეთვე არ შეიძლება ერთდროულად იყენენ წევრებად ისეთი პირები, რომლებიც ურთიერთშორის ან სარევიზიო კომისიის წევრებთან ცოლ-ქმრულ კავშირში იმყოფებიან, აგრეთვე შეილები და მშობლები, ძმები და დები, პაპები და შვილის-შვილები გამგეობის და სარევიზიო კომისიის წევრისა.

შენიშვნა. ორგანიზაციის გამგეობაში შეიძლება არჩეულ იქნეს ისეთი პირიც, რომელიც ამ ორგანიზაციის წევრი არ არის. მამასახლისად შეიძლება არჩეულ იქნეს მხოლოდ ამხანაგობის წევრი.

78. საერთო კრებას ან რწმუნებულთა კრებას უფლება აქვს გადააყენოს გამგეობის წევრი (მამასახლისი) იმ ვადის გასვლამდე, რომლითაც იგი იყო არჩეული.

79. გამგეობა ვალდებულია კოოპერატიული ორგანიზაციის საქმეთა წარმოებაში ყოველნაირად დაიცვას ორგანიზაციის სამეურნეო ინტერესები და აგრეთვე მისი წესდება და წესები, რაც დადგენილია საერთო კრების ან რწმუნებულთა კრების მიერ.

გამგეობის წევრთა შორის მოვალეობის განაწილება და მუშაობის შინაგანი განრიგება განისაზღვრება თვით გამგეობის მიერ, უკეთეს საერთო კრება ან რწმუნებულთა კრება არ დაამტკიცებს ამ საკითხის შესახებ განსაკუთრებულ ინსტრუქციებს.

80. გამგეობა ვალდებულია აწარმოოს ორგანიზაციის წევრებისა და მათი საბაიო შენატანის სიები, ორგანიზაციის ქონების აღრიცხვა და ანგარიშწარმოება ორგანიზაციის ოპერაციებისათვის.

81. არა უგვიანეს სამი თვისა თვითეული საოპერაციო წლის გასვლის შემდეგ გამგეობა ვალდებულია მოიწვიოს საერთო კრება ან რწმუნებულთა კრება გამგეობის მიერ შედგენილი წლიური ანგარიშის განსახილველად და დასამტკიცებლად.

ანგარიში უნდა შეიცავდეს საჭირო ცნობებს ორგანიზაციის მოქმედების შესახებ, კერძოდ ბალანსსა და მოგება-წაგების ანგარიშს; ანგარიშში უნდა აღინიშნოს აგრეთვე ყოველი ცვლილება ორგანიზაციის წევრთა რიცხვისა და მათი პასუხისმგებლობის საერთო თანხისა—იმ შემთხვევაში, უკეთეს ორგანიზაცია დაფუძნებულია დამატებითი პასუხისმგებლობით.

82. იმ ზარალისათვის, რასაც გამგეობა მიაყენებს ორგანიზაციას თავისი მოქმედებით და დაუდევრობით, გამგეობის წევრები, რომლებმაც დაარღვიეს თავისი მოვალეობა, პასუხს აგებენ სოციალურად მთელი თავისი ქონებით.

ისეთი საქმის გამო, რომელიც საერთო კრების ან რწმუნებულთა კრების მიერ დაკისრებული აქვს გამგეობის მხოლოდ ერთ-ერთ წევრს, გამგეობის დანარჩენი წევრები პასუხს არ აგებენ, უკეთეს მათ არ ჰქონდათ შესაძლებლობა ზარალი თავიდან აეცლინათ.

83. საჩივარი გამგეობის მოქმედების გამო შეიტანება საერთო კრებაში ან რწმუნებულთა კრებაში საბჭოს მეშვეობით, ხოლო თუ საბჭო არ არის, სარევიზიო კომისიის მეშვეობით.

ე. სარევიზიო კომისია.

84. სარევიზიო კომისია არის სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის შინაგანი კონტროლის ორგანო.

სარევიზიო კომისიის წევრებს აირჩევს საერთო კრება ან რწმუნებულთა კრება იმ პირობისაგან, რომელთაც არა აქვთ ჩამორთმეული უფლება საბჭოს არჩევნებში მონაწილეობის მიღებისა.

სარევიზიო კომისიის წევრთა რიცხვი, მათი არჩევის წესი და უფლებამოსილობის ვადა განისაზღვრება ორგანიზაციის წესდებით.

შენიშვნა. ისეთ ამხანაგობაში, რომლის წევრთა რიცხვი 50 კაცს არ აღემატება, სარევიზიო კომისიის მოვალეობის აღსრულება საერთო კრების დადგენილებით შეიძლება დაეკისროს ერთ პირს, რომელსაც ექნება სარევიზიო კომისიის ყველა უფლება.

85. 74 და 77 მუხლებში აღნიშნული წესები გამგეობის წევრებისა და მათ მოადგილეთა (კანდიდატთა) შესახებ ვრცელდება სარევიზიო კომისიის წევრებზედაც.

86. სარევიზიო კომისიას ეკისრება შეამოწმოს საერთო კრებისათვის ან რწმუნებულთა კრებისათვის წარმოდგენილი ანგარიშები და ხარჯთაღრიცხვა და მისცეს მათ შესახებ თავისი დასკვნა და აგრეთვე აწარმოოს ფაქტიური რევიზია კოოპერატიულ ორგანიზაციის მთელი ქონებისა და მისი მოქმედების ყოველი დარგისა. სარევიზიო კომისიას უფლება აქვს მოსთხოვოს გამგეობას და საბჭოს ყველა საჭირო ცნობა.

ვ. ს ა ბ ჯ ო.

87. საბჭოს წევრთა რიცხვი, მათი არჩევის წესი და ვადა და აგრეთვე მათი უფლება-მოვალეობანი განისაზღვრება სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის წესდებით და საერთო კრების ან რწმუნებულთა კრების დადგენილებით; საბჭოს წევრად არ შეიძლება იყოს ის პირი, რომელსაც ჩამორთმეული აქვს საბჭოების არჩევნებში მონაწილეობის მიღების უფლება.

შენიშვნა 1. სარეწაო-საკრედიტო ამხანაგობაში, და სარეწაო-საკრედიტო კავშირში საბჭოს დაარსება სავალდებულოა.

შენიშვნა 2. ორგანიზაციის საბჭოს წევრად შეიძლება არჩეულ იქნეს ამ ორგანიზაციის არა წევრიც.

88. საბჭოს გამგებლობის საგანს შეადგენს:

ა) საერთო მეთვალყურეობა გაუწიოს ორგანიზაციის საქმეთა წარმოებას, მისი წესდებისა და საერთო კრების ან რწმუნებულთა კრების დადგენილებათა დაცვას;

ბ) წინასწარ განიხილოს და საერთო კრებას ან რწმუნებულთა კრებას წარუდგინოს თავისი დასკვნა სამუშაო გეგმისა, ანგარიშისა, ხარჯთაღრიცხვისა

და საერთოდ ყველა მოხსენების შესახებ, რასაც გამგეობა შეიტანს საერთო კრებაში ან რწმუნებულთა კრებაში და აგრეთვე იმ საჩივრების შესახებ, რაც შეტანილ იქნება გამგეობის მოქმედების გამო საბჭოს მეშვეობით;

გ) შეავსოს თავის წრიდან, უკეთუ კანდიდატები არ არიან, გამგეობის შედგენილობა იმ დრომდე ვიდრე უახლოესი საერთო კრება ან რწმუნებულთა კრება მოიწვევოდეს; ამასთანავე, იმ დროის განმავლობაში, როცა საბჭოს წევრი გამგეობის წევრის მოვალეობას ასრულებს—იგი მოიხსნის საბჭოს წევრის უფლება-მოვალეობას;

დ) წარუდგინოს საერთო კრებას ან რწმუნებულთა კრებას თავისი მოსაზრება და დასკვნა ორგანიზაციის წევრთა გამორიცხვისა, გამგეობის ან მისი ცალკე წევრის უკანონო მოქმედებისა, მათი ვადამდე თანამდებობიდან გადაყენების აუცილებლობისა და დაუდევრობის და არასწორი მოქმედებისათვის მათი პასუხისგებაში მიცემის შესახებ; განიხილოს ამასთანავე დაკავშირებით საბჭოში შემოსული განცხადება გამგეობის ან მისი ცალკე წევრის არასწორი მოქმედების შესახებ.

შენიშვნა. კავშირის საბჭოს, სარევიზიო კომისიასთან შეთანხმებით, უფლება ექლევა დროებით გადააყენოს გამგეობის წევრი—რწმუნებულთა უახლოეს კრებამდე.

ე) განიხილოს გამგეობის მიერ მიერ განსახილველად შეტანილი საქმეები;

ვ) შეასრულოს სხვა მოვალეობა, რასაც მას დააკისრებს საერთო კრება ან რწმუნებულთა კრება.

89. საბჭოს წევრების პასუხისმგებლობა განისაზღვრება იმ წესებით, რაც დადგენილია გამგეობის წევრებისათვის.

VII. სარეწაო კოოპერატიული კავშირი.

90. სარეწაო კოოპერატიულ ორგანიზაციებს შეუძლიან შექმნან კავშირი ტერიტორიალური ან წარმოებითი ნიშნის მიხედვით. სარეწაო კოოპერატიულ კავშირის წევრთა რიცხვი არ შეიძლება სამზე ნაკლები იყოს. სარეწაო საკრედიტო კავშირში წევრთა რიცხვი არ შეიძლება ხუთზე ნაკლები იყოს.

სარეწაო კოოპერატიულ კავშირში, რომელსაც საკრედიტო ფუნქციები არა აქვს, შეიძლება შევიდეს, როგორც საკრედიტო ფუნქციის მოკლებული სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაცია, ისე სარეწაო საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაცია და აგრეთვე სასოფლო-სამეურნეო და სასოფლო-სამეურნეო საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაცია და კოოპერატიული ორგანიზაცია სარეწაო და სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის შერეული ფუნქციებით—იმ პირობით კი, რომ კავშირში წარმოდგენილი კოოპერირებული მოსახლეობის უმრავლესობა გაერთიანებული იყოს ამ კავშირში შემავალი ისეთი სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციებით, რომელთაც საკრედიტო ფუნქციები არა აქვთ.

სარეწაო საკრედიტო კავშირის წევრად შეიძლება იყოს, როგორც სარეწაო საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაცია, ისე სარეწაო ორგანიზაცია რომელსაც საკრედიტო ფუნქციები არა აქვს. სარეწაო საკრედიტო კავშირი შეიძლება შესდგებოდეს მარტოდონდნ იმ სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციებიდან, რომელთაც საკრედიტო ფუნქციები არა აქვთ. შინა-მრეწველობის დარგ-

ში მომუშავე სხვა სახის კოოპერატიული ორგანიზაცია შეიძლება იყოს სარეწაო საკრედიტო კავშირის წევრად იმ აუცილებელი პირობით, რომ კავშირში წარმოდგენილი კოოპერირებული მოსახლეობის უმრავლესობა გაერთიანებული იყოს ამ კავშირში შემავალი სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაციებით.

ზემოაღნიშნულ კოოპერატიულ ორგანიზაციებს სარეწაო კოოპერატიულ ორგანიზაციებთან ერთად შეუძლიან შეადგინონ აგრეთვე შერეული კავშირი, რომელიც შეასრულებს სარეწაო და სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატიული კავშირის ფუნქციებს.

სარეწაო და სარეწაო-საკრედიტო კავშირებს, თავის მხრით შეუძლიან შეადგინონ სარეწაო და სარეწაო-საკრედიტო კავშირები უმაღლესი საფეხურისა.

91. სარეწაო კოოპერატიულ კავშირს უფლება ეძლევა:

ა) შეადგინოს კოოპერატიული ამხანაგობა და აგრეთვე დაბალი საფეხურის კავშირი და რევიზია გაუქეთოს და ინსტრუქტივობა გაუწიოს მათ;

ბ) მოაწყოს წარმოებითი საწარმონი და სარეწაონი და გაუძღვეს მათ თავის წევრთა საერთო ძალით;

გ) დაეხმაროს თავის წევრებს საწარმოთა და სარეწაოთა ორგანიზაციისა და გაძღოლის საქმეში;

დ) მიაწოდოს თავის წევრებს საჭირო მასალა და წარმოების იარაღი, როგორც ნაღდად, ისე ნისიად;

ე) მოსამსახურებობა გაუწიოს თავის წევრებს ტრანსპორტის დარგში;

ვ) მოაწყოს საწყობები და მალაზიები ნაკეთობისა და მასალის შესანახად და გასასაღებლად;

ზ) აწარმოოს საკუთარ ან იჯარით აღებულ საწარმოში, ხოლო უკეთეს ეს საწარმოები არ არის ან ისინი საკმარისი არ არიან, გარეშე პირთათვის და საწარმოთათვის გადაცემის საშუალებით, ნედლეულისა და ნახევარ ფაბრიკატების გადამუშავება, რაც საჭიროა კავშირის წევრთა საწარმოო მოქმედებისათვის; აგრეთვე აწარმოოს კავშირის წევრთა ნაკეთობის საბოლოო დამუშავება;

თ) მოაწყოს კოოპერაციის გარეშე მყოფი მოსახლეობისა და შინამრეწველთა (ხელოსანთა) ნაკეთობის შესყიდვა, მიაწოდოს მათ წარმოებისათვის საჭირო მასალა და იარაღი და ჩააბას ამ მუშაობაში ცალკე ამხანაგობები თავისი კონტროლით.

ი) მიიღოს წევრებისაგან ანაბარი;

კ) აიღოს სესხი;

ლ) მოიწვიოს ხოლმე ყრილობა და თათბირი სარეწაო კოოპერაციისა და შინამრეწველობის საკითხების შესახებ.

მ) აწარმოოს, სახალხო განათლების სათანადო ორგანოების საერთო კონტროლით, კულტურულ-განმანათლებელი მუშაობა და ამ მიზნით მოწყოს: კითხვა საუბარი, პოპულიარული ბიბლიოთეკა, საჩვენებელი სახელოსნო, საშინამრეწველო სკოლები, მუზეუმი, გამოფენა, პერიოდული და არა პერიოდული ლიტერატურის გამოცემა და სხვა; ხელი შეუწყოს კავშირში შემავალი ამხანაგობის ამგვარ მუშაობას;

ნ) გაუწიოს ყოველგვარი უფლებრივი დახმარება თავის წევრებს.

92. კავშირის თვითეული წევრი ვალდებულია შეიტანოს საპაიო თანხა წესდებით განსაზღვრულ საფუძველზე.

93. კავშირის მმართველი ორგანოებია რწმუნებულთა კრება და გამგეობა და აგრეთვე საბჭო, უკეთეს მისი მოწყობა გათვალისწინებულია წესდებით (87 მუხლის I შენიშვნა). ხოლო შინაგანი რევიზიის ორგანო—სარევიზო კომისია. ის პირი, ვისაც საბჭოს არჩევენში მონაწილეობის მიღების უფლება არა აქვს, არ შეიძლება არჩეულ იქნეს კავშირის მმართველ ორგანოებში და სარევიზო კომისიაში.

94. კოოპერატიულ კავშირთან შეიძლება დაარსდეს საარბიტრაჟო კომისია, რომლის დანიშნულებასაც შეადგენს—გადასწყვიტოს წარმოშობილი იმ სარეწაო კოოპერატიულ ორგანიზაციებს შორის, რომლებიც დაკავშირებული არიან ერთმანეთთან წევრობით ან შედიან წევრად ერთ კოოპერატიულ კავშირში; აგრეთვე გადასწყვიტოს ის დავა, რაც წარმოიშობა სარეწაო კოოპერატიულ ამხანაგობისა და მის წევრებს შორის წესდების ნიადაგზე აღმოცენებული ურთიერთობის გამო. საარბიტრაჟო კომისია მოეწყობა და მოქმედობს სათანადო კოოპერატიული კავშირის რწმუნებულთა კრების მიერ შემუშავებული დებულების საფუძველზე. საქმე განსახილველად გადაეცემა საარბიტრაჟო კომისიას მხარეთა ურთიერთი შეთანხმებით. ასეთი შეთანხმებისათვის ნოტარიალური შემოწმება საჭირო არ არის.

საარბიტრაჟო კომისიის გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრებულ და იძულებით შესრულებულ იქნეს, იმ წესისამებრ, რაც საამისოდ დადგენილია სამედიატორო სასამართლოს კანონით; კოოპერატიულ კავშირთან არსებულ საარბიტრაჟო კომისიაში განსახილველად საქმის გადაცემის დროს სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაცია თავისუფალია სასამართლო გამოსაღებისა და ბაჟის გადახდისაგან.

95. კავშირზე ვრცელდება ამა დებულების ყველა დადგენილება იმ დადგენილებათა გამოკლებით, სადაც სპეციალურად ლაპარაკია სარეწაო (მათრიცხვში საკრედიტო) კოოპერატიულ ამხანაგობაზე.

VIII. სარეწაო კოოპერატიულ დაწესებულებათა დაფუძნების და რეგისტრაციის წესი.

96. სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობის დამფუძნებელთა რიცხვი არ შეიძლება იყოს ხუთზე ნაკლები, ხოლო სარეწაო საკრედიტო ამხანაგობაში 50-ზე ნაკლები.

შენიშვნა 1. სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობის დამფუძნებელად შეიძლება იყოს მოქალაქე, რომელსაც შეუსრულდა 18 წელი და რომელსაც არსებული წესით ჩამორთმეული არა აქვს საარჩევნო უფლება.

შენიშვნა 2. დამფუძნებლებად ერთსა და იმავე დროს არ შეიძლება იყონ ცოლ-ქმარი, აგრეთვე შვილები და მშობლები, ძმები და დები, პაპები და შვილის-შვილები.

97. სარეწაო კოოპერატიული კავშირის დამფუძნებელთა რიცხვი არ შეიძლება იყოს სამზე ნაკლები, სარეწაო საკრედიტო კავშირისა კი—ხუთზე აკლები. სარეწაო საკრედიტო კავშირის დამფუძნებელად შეიძლება იყვნენ, როგორც სარეწაო საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაციები, ისე სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციებიც, რომლებსაც საკრედიტო ფუნქციები არა აქვთ.

98. გამგეობის არჩევამდე სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობის საქმეებს განაგებენ დამფუძნებლები. ახლად დაარსებული კავშირის საქმეებს, გამგეობის არჩევამდე, განაგებს საორგანიზაციო კომისია, რომელიც შესდგება დამფუძნებელთა მიერ დანიშნული პირებისაგან.

იმ გარიგების გამო, რომელსაც დასდებენ დამფუძნებელნი კოოპერატიული ორგანიზაციისათვის, დამფუძნებელნი პასუხს აგებენ სოლიდარულად, უკეთეს ეს გარიგება არ დადასტურა პირველმა საერთო კრებამ ან რწმუნებულთა კრებამ.

კოოპერატიული ორგანიზაციის წესდების რეგისტრაციის შემდეგ დამფუძნებლები ჩაირიცხებიან ორგანიზაციის წევრთა შედგენილობაში ისე, რომ ისინი განსაკუთრებულ ვანცხადებას არ შეიტანენ, ხოლო მათ არავითარი უპირატესობა ახლად შესული წევრების წინაშე არა აქვთ.

99. თვითთავი სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის წესდებაში აღნიშნული უნდა იყოს:

- ა) ორგანიზაციის სახელწოდება (ფირმა);
- ბ) მოსახლეობის კოოპერირების რაიონი;
- გ) გამგეობის სამყოფელი ადგილი;
- დ) ორგანიზაციის სამეურნეო მიზანი და მისი ოპერაციები;
- ე) ვადა ორგანიზაციის მოქმედებისა უკეთეს იგი დაარსებულია განსახლვრული ვადით;

ვ) წევრთა შესვლისა, გამოსვლის და გამორიცხვის წესი და პირობები;

ზ) წევრთა დამატებითი პასუხისმგებლობის ფარგლები ორგანიზაციის ვალდებულებათა გამო, უკეთეს ასეთი პასუხისმგებლობა დაწესებულია.

შენიშვნა. დამატებითი პასუხისმგებლობა წევრებისა სარეწაო საკრედიტო ორგანიზაციაში აუკლებლად უნდა განისაზღვროს წესდებით.

თ) წესი და პირობები სათადარიგო და საპაიო კაპიტალის შექმნისა, რაოდენობა ყოველწლიური ანარიცხისა წმინდა მოგებიდან სათადარიგო კაპიტალში, რაოდენობა სათადარიგო კაპიტალისა, რომლის მიღწევამდეც უნდა სწარმოებდეს აღნიშნული ანარიცხის გადადება;

ი) წესი და პირობები სხვა კაპიტალების შექმნისა, უკეთეს ეს კაპიტალები გათვალისწინებულია წესდებით;

კ) რაოდენობა პაისა და შესასვლელი გადასახადისა.

შენიშვნა. სარეწაო კოოპერატიული კავშირის წესდებაში შეიძლება აღნიშნოს მხოლოდ ის საფუძველი, რომლითაც განისაზღვრება პაისა და შესასვლელი გადასახადის რაოდენობა.

ლ) უკიდურესი რაოდენობა სხვა სავალდებულო შესატანისა;

მ) საოპერაციო წელი;

ნ) ვადა და წესი ანგარიშების შედგენისა, რევიზიისა და დამტკიცებისა;

ო) მოგებისა და წაგების განაწილების წესი;

პ) როგორც პირველი, ისე მეორე საერთო კრების ან რწმუნებულთა კრების მოწვევის წესი და ვადა, კრების უფლება-მოვალეობანი, მისი კანონიერების პირობები, მის მიერ გადაწყვეტილების დადგენის და ოქმის შედგენის წესი, და აგრეთვე სათანადო დებულებანი რაიონული კრებების შესახებ, უკეთეს ასეთი არსდება სარეწაო კოოპერატიულ ამხანაგობებში;

ქ) რწმუნებულთა არჩევნების წარმოების წესი და ვადა, მათი რიცხვი და რწმუნება-მოსილობის ფარგლები და ვადა;

რ) გამგეობისა (მამასახლისის), სარევიზიო კომისიისა ან მისი შემცვლელი თანამდებობის პირისა და საბუკოს,—უკეთეს ეს უკანასკნელი დაარსებულია, რწმუნებულობის მოცულობა, თვითეული აღნიშნული ორგანოს წევრთა რიცხვი, მათი არჩევის წესი და რწმუნებულობის ვადა;

ს) წესდების შეცვლის წესი;

ტ) ორგანიზაციის ლიკვიდაციის წესი და პირობები.

წესდებაში შეიძლება შეტანილ იქნეს სხვა დადგენილებაც, რომელიც განსაზღვრავს ამხანაგობის ურთიერთობას თავის წევრებთან და შესამე პირებთან.

100. თვითოეული სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის წესდება წარდგენილ უნდა იქნეს რეგისტრაციისათვის სათანადო სარეგისტრაციო ორგანოში დამუშავებულთა განცხადებასთან ერთად.

განცხადება და წესდება სარეწაო კოოპერატიულ ამხანაგობისა, მათ რიცხვში სარეწაო-საკრედიტო ამხანაგობისა, ხელმოწერილი უნდა იქნეს ხუთი დამფუძნებლის მიერ მაინც. დამფუძნებელთა ხელმოწერა განცხადებაზე შემოწმებულ უნდა იქნეს ნოტარიუსის (სათანადო შემთხვევაში—სახალხო მოსამართლის) ან სათემო აღმასრულებელი კოპიტეტის მიერ.

101. განცხადებაში რეგისტრაციის შესახებ შეიძლება აღინიშნოს ის პირი, რომელსაც დამფუძნებლები ანდობენ რეგისტრაციის საქმის წარმოებას. ეს პირი შეიძლება არ ეკუთვნოდეს დამფუძნებელთა რიცხვს. ამის დამოუკიდებლად განცხადებაში უნდა აღინიშნოს ის პირი, რომელსაც მინდობილი აქვს რეგისტრაციის საქმის შესახებ ქალაქის მიღება და ავრეთვე მისი მისამართი.

102. განცხადებას წესდების რეგისტრაციის შესახებ, რომელსაც წარადგენს საკრედიტო ფუნქციებს მოკლებული სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობა, უნდა დაერთოს:

ა) ოთხი, ხოლო თუ რეგისტრაციაში ტარდება სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობა, რომელსაც წესდებით უფლება აქვს აწარმოოს სასოფლო-სამეურნეო მუშაობა, მაშინ ხუთი სრულიად ერთნაირი ეკზემპლარი წესდებისა, დამფუძნებელთა მიერ ხელმოწერილი;

ბ) ხელისუფლების სათანადო ორგანოს მიერ შემოწმებული ცნობა იმის შესახებ, რომ დამფუძნებლებს აქვთ საბუკების არჩევნებში მონაწილეობის მიღების უფლება.

სარეწაო-საკრედიტო ამხანაგობის განცხადებას რეგისტრაციის შესახებ უნდა დაერთოს:

ა) სია დაარსებული ამხანაგობის დანარჩენი დამფუძნებლებისა საერთო რიცხვით (იმ დამფუძნებლებთან ერთად, რომელთაც ხელი მოაწერეს განცხადებას და წესდებას) არა ნაკლებ ორმოცდაათისა;

ბ) ოთხი, ხოლო თუ რეგისტრაციაში ტარდება სარეწაო საკრედიტო ამხანაგობა, რომელიც თავის წესდების მიხედვით სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის ფუნქციებსაც ანხორციელებს,—ხუთი სრულიად ერთნაირი ეკზემპლარი წესდებისა, ხელმოწერილი დამფუძნებლების მიერ.

გ) ხელისუფლების სათანადო ორგანოს მიერ შემოწმებული ცნობა იმის შესახებ, რომ დამფუძნებლებს აქვთ საბუკების არჩევნებში მონაწილეობის მიღების უფლება.

103. იმ სარეწაო და შერეული სარეწაო სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატიული ამხანაგობის რეგისტრაცია, რომელიც კოოპერატიულად აკავშირებს მოსახლეობას მაზრის ფარგლებში, მოხდება სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის სახალხო მეურნეობის განყოფილებაში სარეწაო კოოპერაციის კავშირის წარმომადგენლის მონაწილეობით.

იმ სარეწაო და შერეული სარეწაო-სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატიული ამხანაგობის წესდების რეგისტრაცია, რომელიც კოოპერატიულად აკავშირებს ისეთი ტერიტორიის მოსახლეობას, რაც მაზრას აღემატება, ხოლო არ აღემატება საქართველოს სსრ-ში შემავალი რესპუბლიკის ან ოლქის ტერიტორიას, მოხდება სათანადო რესპუბლიკის ან ოლქის სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოში ან სახალხო მეურნეობის საბჭოში სარეწაო კოოპერაციის კავშირის წარმომადგენლის მონაწილეობით.

იმ სარეწაო და შერეული-სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატიული ამხანაგობის წესდების რეგისტრაცია, რომელიც კოოპერატიულად აკავშირებს ისეთი ტერიტორიის მოსახლეობას, რაც საქართველოს სსრ-ში შემავალი რესპუბლიკის ტერიტორიას აღემატება,—მოხდება საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოში სრულიად საქართველოს სარეწაო კოოპერაციის კავშირის წარმომადგენლის მონაწილეობით.

104. სარეწაო-საკრედიტო ამხანაგობის წესდების რეგისტრაცია მოხდება საქართველოს სსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატში, ხოლო იმ სარეწაო-საკრედიტო ამხანაგობის წესდების რეგისტრაცია, რომლის სამოქმედო ტერიტორია, საქართველოს სსრ-ში შემავალი რესპუბლიკის ან ოლქის ტერიტორიას არ აღემატება, მოხდება საქართველოს სსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატის რწმუნებულის სამმართველოში ამ რესპუბლიკას ან ოლქში.

105. სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობის რეგისტრაციაზე უარის თქმა შეიძლება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთუ ორგანიზაციის მიერ წარმოდგენილი წესდება ან დამფუძნებელთა შედგენილობა არ შეესაბამება მოქმედ კანონებს.

დადგენილებაში უარის თქმის შესახებ სისწორით უნდა აღინიშნოს კანონის ის მუხლები, რომელთაც ამხანაგობის წესდება ან დამფუძნებელთა შედგენილობა ეწინააღმდეგება, აგრეთვე ისიც, თუ სახელდობრ, რაში გამოიხატება ეს წინააღმდეგობა.

რეგისტრაციაზე უარის თქმა დამფუძნებელთა უნდა ეცნობოს შეიდი დღის განმავლობაში სათანადო ორგანოს დადგენილების ასლის გაგზავნით.

106. დადგენილება რეგისტრაციაზე უარის თქმის შესახებ შეიძლება დაინტერესებული პირის მიერ განსაჩივრებულ იქნეს დადგენილების გამომტანი ორგანოს მეშვეობით,—ერთი თვის განმავლობაში დამფუძნებელთა მიერ აღნიშნული დადგენილების მიღების დღიდან.

საჩივარი შეიტანება: ა) სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის სახალხო მეურნეობის განყოფილებაზე—სათანადო სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოში ან სახალხო მეურნეობის საბჭოში, ბ) ავტონომიური რესპუბლიკის ან ოლქის სახალხო მეურნეობის საბჭოზე—ამ რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოში ან ოლქის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტში—კუთვნილებისამებრ,

გ) აფხაზეთის სსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოზე—ამ რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოში, ხოლო საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოზე—რესპუბლიკანურ ეკონომიურ საბჭოში, დ) საქართველოს სსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატზე—რესპუბლიკანურ ეკონომიურ საბჭოში, საქართველოს ფინ. სახალხო კომისარიატის რწმუნებულის სამმართველოზე აფხაზეთის სსრ-ში ან ავტონომიურ რესპუბლიკაში—ამ რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებში, ხოლო საქართველოს სსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატის რწმუნებულის სამმართველოზე—ავტონომიურ ოლქში—ამა ოლქის ცაქში.

საჩივარის შესახებ გამოტანილი დადგენილება საბოლოოა და მისი გაუქმება შეიძლება მხოლოდ ზედამხედველობის წესით.

107. უკეთუ ერთი თვის განმავლობაში იმ დღიდან, როდესაც სათანადო ორგანოში შეტანილ იქნა განცხადება რეგისტრაციის შესახებ ან საჩივარი რეგისტრაციაზე უარის თქმის გამო, არავითარი დადგენილება არ იქნა მიღებული, კოოპერატიულ ორგანიზაციას უფლება აქვს მოითხოვს თავის წესდების შეტანა რეგისტრში სამი დღის ვადაზე.

108. შერეული სარეწაო-სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატიული ორგანიზაციის რეგისტრაცია უნდა მოხდეს სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციების სარეგისტრაციო ორგანოს მიერ იმ შემთხვევაში, უკეთუ ამ ორგანიზაციის სარეწაო მოქმედება სჭარბობს მის დანარჩენ საქმიანობას.

შერეული სარეწაო-სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატიული ორგანიზაციის რეგისტრაციის დროს სარეგისტრაციო ორგანო, თითო ცალ წესდებს ცნობი-სათვის გაუგზავნის იმ ორგანოს, რომელიც რეგისტრაციაში ატარებს სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატიულ ორგანიზაციებს, და „სოფლის კავშირს“.

სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაციის რეგისტრაციის დროს სარეგისტრაციო ორგანო რეგისტრაციაში გატარებული წესდების თითო ცალს გაუგზავნის სარეწაო-კოოპერატიულ ორგანიზაციების სარეგისტრაციო სათანადო ორგანოს და სრულიად საქართველოს სარეწაო-კოოპერაციის კავშირს, ხოლო, თუ რეგისტრაციაში ტარდება შერეული სარეწაო-სასოფლო სამეურნეო საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაცია, რეგისტრაციაში გატარებული წესდების თითო ცალი, ზემოაღნიშნულ ორგანოების გარდა, გაეგზავნება სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატიული ორგანიზაციების სარეგისტრაციო სათანადო ორგანოს და „სოფლის კავშირს“.

109. საქართველოს სსრ მთელს ტერიტორიაზე მიმქმედი სარეწაო კოოპერატიული კავშირი არსდება საქართველოს სსრ ეკონომიური საბჭოს ნებართვით—საქართველოს სსრ ფინანსთა სახ. კომისარიატის ან სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს სათანადო წარდგენისამებრ, ხოლო ნებართვა ისეთი კავშირის დაარსებისათვის, რომლის სამოქმედო ტერიტორია საქართველოს სსრ-ში შემავალი რესპუბლიკების ან ოლქის ტერიტორიას არ აღემატება, გაიცემა ამ რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოების ან ოლქის ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტის მიერ ამავე რესპუბლიკების ან ოლქის სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს ან სახ. მეურნეობის საბჭოს ანდა საქართველოს სსრ ფინანსთა სახალხო

კომისარიატის რწმუნებულის სამმართველოს (ამ რესპუბლიკებსა და ოლქში) სათანადო წარდგენით.

110. განცხადებას საკავშირო ორგანიზაციის წესდების დამტკიცების შესახებ და თვით წესდებას ხელს მიაწერენ ამ კავშირის დამაარსებელი ორგანიზაციები, არა ნაკლებ სამისა, ხოლო თუ კავშირს სარეწაო-საკრედიტო ამხანაგობანი აარსებენ—არა ნაკლებ ხუთისა, საამისოდ არჩეული რწმუნებულების მეშვეობით.

111. საკავშირო ორგანიზაციის განცხადებას რეგისტრაციის შესახებ უნდა დაერთოს:

ა) წესდების სრულიად ერთნაირი და დამფუძნებლების მიერ ხელმოწერილი ეკზემპლიარები, ამასთანავე ისეთი სარეწაო კავშირის წესდებას, რომელსაც საკრედიტო ფუნქციები არა აქვს, უნდა დაერთოს ოთხი ეკზემპლიარი, შერეული სარეწაო-სასოფლო-სამეურნეო კავშირისა და სარეწაო-საკრედიტო კავშირის წესდებებს—ხუთ-ხუთი ეკზემპლიარი, ხოლო იმ სარეწაო-საკრედიტო კავშირის წესდებას, რომელიც სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის ფუნქციებსაც ანხორციელებს—ხუთი ეკზემპლიარი;

ბ) გამგეობის მიერ შემოწმებული ასლი დამფუძნებელთა (კოოპერატიული ორგანიზაციების) დადგენილებისა კავშირის დაარსების შესახებ;

გ) კავშირის დამფუძნებელთა წარმომადგენლების რწმუნებულება კავშირის წესდებაზე ხელის მოწერისათვის;

დ) კავშირის ყველა დამფუძნებელთა (კოოპერატიული ორგანიზაციების) სია, ხელმოწერილი დამფუძნებელთა წარმომადგენლების მიერ;

ე) გამგეობათა მიერ შემოწმებული ცნობა იმის შესახებ, რომ კავშირის დამფუძნებელი ორგანიზაციები დადგენილი წესით რეგისტრაციაში არიან გატარებული.

112. დადგენილებას საკავშირო ორგანიზაციის წესდების დამტკიცების შესახებ გამოიტანს სათანადო ორგანო არა უგვიანეს ერთი თვისა იმ დღიდან როცა მიღებულ იქნება განცხადება ყველა საჭირო დანართით.

113. უკეთუ საკავშირო ორგანიზაციის წესდება დამტკიცებულ იქნა, იგი ყველა დანართით რეგისტრაციისათვის გაიგზავნება სათანადო სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოში, ან სახალხო მეურნეობის საბჭოში ან ფინანსთა სახალხო კომისარიატში ან და ფინანსთა სახალხო კომისარიატის რწმუნებულის სამმართველოში კუთვნილებისამებრ.

114. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის წესდების ცვლილება და დამატება უნდა დამტკიცდეს და ვატარდეს რეგისტრაციაში იმავე წესით, რაც დადგენილია ამ ორგანიზაციის პირველი რეგისტრაციისა ან დამტკიცებისათვის. შუამდგომლობას ორგანიზაციის წესდების შეცვლის ან შეგების შესახებ აღძრავს მისი გამგეობა.

115. იმ ადგილის გამოცვლა, სადაც გამგეობა იმყოფება, უკეთუ ორგანიზაციის რაიონი არ იცვლება, მოხდება გამგეობის მიერ რეგისტრაციის სათანადო ორგანოსათვის ცნობის გაგზავნით.

116. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაცია დაარსებულად ჩაითვლება (მე-9 მუხ.) დღიდან მისი წესდების რეგისტრაციისა დადგენილი წესით. ხოლო, უკეთუ ექვსი თვის განმავლობაში დღიდან რეგისტრაციის შესახებ ცნობის მიღებისა, სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაცია არ შეუდგება თავის მოქმედებას, — რეგისტრაცია ვაბათილდება და ორგანიზაცია დაარსებულად არ ჩაითვლება.

ახლად დაარსებული სარეწაო კოოპერაციის მმართველი ორგანოები ვალდებულ არიან თავისი არჩევა აცნობონ რეგისტრაციის სათანადო ორგანოს.

IX. სარეწაო კოოპერატიულ ორგანიზაციებისათვის ზედამხედველობის გაწევა და მათი ანგარიშგების წესი.

117. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციებისათვის საერთო ზედამხედველობის გაწევა ეკუთვნის სათანადო სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს ან სახალხო მეურნეობის საბჭოს და სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის ადგილობრივი მეურნეობის განყოფილებას.

სარეწაო საკრედიტო კოოპერატიული ორგანიზაციების საკრედიტო მოქმედებას ზედამხედველობას გაუწევს საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ფინანსთა სახალხო კომისარიატი ან მისი რწმუნებული, კუთვნილებისამებრ.

118. სარეწაო კოოპერატიულ ამხანაგობას, რომელიც კავშირის წევრია, სავალდებულო რევიზია უნდა გაუკეთოს სათანადო კავშირმა, რომლის წევრადაც იგი ირიცხება. სარეწაო კოოპერატიულ ამხანაგობას, რომელსაც საკრედიტო ფუნქციები არა აქვს და კავშირის წევრი არ არის, სავალდებულო რევიზიას უკეთებს საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭო ან აფხაზეთის სსრ, აჭარისტანის ავტონ. სსრ და სამხრეთ-ოსეთის ავტონ. ოლქის სახალხო მეურნეობის საბჭო, ხოლო სარეწაო საკრედიტო ამხანაგობას კი — საქართველოს სსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატი ან ამ უკანასკნელის რწმუნებულთა სამმართველოები — კუთვნილებისამებრ.

ადგილობრივ სარეწაო ან სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიულ კავშირთან შეთანხმებით, სახალხო მეურნეობის სათანადო საბჭოს ან საქართველოს ფინანსთა სახ. კომისარიატს ან და ფინსახკომის რწმუნებულის სამმართველოს შეუძლიან დააკისროს კავშირს იმ ამხანაგობის სავალდებულო რევიზია, რომელიც კავშირის წევრი არ არის.

სავალდებულო რევიზიის ვადა და წესი განისაზღვრება ინსტრუქციით, რომელსაც გამოსცემს სრულიად საქართველოს სარეწაო კოოპერაციის კავშირი სათანადო სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოსთან ან სახალხო მეურნეობის საბჭოსთან შეთანხმებით, ხოლო სარეწაო საკრედიტო ამხანაგობისათვის — საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა სახალხო კომისარიატთან ან ამ უკანასკნელის რწმუნებულთან შეთანხმებით.

119. კოოპერატიულ და სასოფლო-სამეურნეო ბანკებს, რომლებიც აწარმოებენ სარეწაო საკრედიტო კოოპერატიული ამხანაგობის დაფინანსებას, უფლება აქვთ რევიზია გაუკეთონ ამ უკანასკნელის საკრედიტო მუშაობას.

საქართველოს სს რესპუბლიკის ფინანსთა სახ. კომისარიატის ორგანოები უშუალოდ რევიზიას უკეთებენ სარეწაო საკრედიტო ამხანაგობებს, როგორც ამა დებულების მე-118 მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, ისე სხვა განსაკუთრებულ შემთხვევაშიაც და აგრეთვე იმ მიზნითაც, რომ შეამოწმონ სხვა, საამისოდ უფლებამოსილი ორგანიზაციების მიერ წარმოებული რევიზია.

სარეწაო საკრედიტო ამხანაგობის რევიზიის გეგმასა და წესს დაადგენს საქართველოს სს რესპუბლიკის ფინანსთა სახალხო კომისარიატის ორგანოები სათანადო კოოპერატიულ კავშირებთან და იმ კოოპერატიულ და სასოფლო-სამეურნეო ბანკებთან შეთანხმებით, რომლებიც სარეწაო-საკრედიტო ამხანაგობებს ფინანსებს აწვდიან.

120. უკეთუ რევიზიის დროს აღმოჩენილ იქნა, რომ სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაცია თავის მოქმედებაში უხვევს წესდებას, ან არღვევს კანონებს და ხელისუფლების ადმინისტრაციული ორგანოების დადგენილებებს, რაც ორგანიზაციისათვის სავალდებულოა, რევიზიის მწარმოებელ კავშირს ან სახელმწიფო ორგანოს უფლება აქვს წინადადება მისცეს კოოპერატიულ ორგანიზაციას განსაზღვრულ ვალზე გამოასწოროს აღნიშნული ნაკლი. უკეთუ ორგანიზაციამ ეს მოთხოვნა არ შეასრულა, აგრეთვე უკეთუ აღმოჩენილ იქნა წესდებისაგან უფრო არსებითი გადახრა ან ამხანაგობის მოქმედების ისეთი გადახრა, რაც სახელმწიფოს ინტერესებს ეწინააღმდეგება, კავშირი ან სახელმწიფო ორგანო, კავშირის დასკვნის მიღებისას, აღძრავს საკითხს ამ კოოპერატიული ორგანიზაციის ლიკვიდაციის შესახებ იმ ორგანოს წინაშე, რომელსაც სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციების მოსპობის უფლება აქვს (ამა დებულების 136 მუხლი). აღნიშნული ორგანო, თავის მხრით, ან წინადადებას მისცემს ორგანიზაციას დანიშნულ ვალზე გამოასწოროს შემჩნეული ნაკლი ან გამოიტანს დადგენილებას ორგანიზაციის ლიკვიდაციის შესახებ.

შენიშვნა. ვიდრე სადანადო ორგანო არ გამოიტანს დადგენილებას სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის ლიკვიდაციის შესახებ, ეს ორგანიზაცია არ შეიძლება ჩაითვალოს არაკოოპერატიულად და ამ საფუძველზე წაერთვას მას ის შეღავათი და უპირატესობა, რაც, სარეწაო კოოპერაციას კანონით ეძლევა.

121. სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობა, რომელიც კავშირის წევრია, და კავშირი, რომელიც უმაღლესი კავშირის წევრია, ვალდებულ არიან წარუდგინონ წლიური ანგარიში და ბალანსი სათანადო კავშირს, რომლის წევრებადაც ისინი ირიცხებიან, ხოლო ამხანაგობა, რომელიც კავშირის წევრი არ არის და კავშირი, რომელიც არ შედის წევრად უმაღლეს კავშირში, ვალდებულ არიან წარადგინონ თავისი წლიური ანგარიში და ბალანსი სახალხო მეურნეობის იმ ორგანოში, სადაც ისინი რეგისტრაციაში გატარდნენ.

სარეწაო საკრედიტო კოოპერატიული ამხანაგობა თავის ანგარიშსა და ბალანს წარუდგენს მარტოოდენ ფინანსთა სახალხო კომისარიატის ორგანოებს, კოოპერატიულ კავშირს, რომლის წევრიც იგი არის და იმ კოოპერატიულ და სასოფლო-სამეურნეო ბანკებს, რომლებიც მის დაფინანსებას აწარმოებს.

საჯარო ანგარიშვალდებული ამხანაგობა და კავშირი თავისი წლიური—ანგარიშის და ბალანსის—საჯარო ანგარიშგების წესით წარდგენასთან ერთად ამ ანგარიშსა და ბალანსს წარუდგენენ სათანადო საფინანსო ორგანოებს, ხოლო ის ამხანაგობა, რომელიც საჯარო ანგარიშვალდებული არ არის, წარუდგენს აღნიშნულ ორგანოს თავის ანგარიშსა და ბალანსს არა უგვიანეს ერთი თვისა საერთო ან რწმუნებულთა კრების მიერ ამ ანგარიშისა და ბალანსის დამტკიცების დღიდან.

122. არც ერთს სხვა დაწესებულებას და თანამედრობის პირს, გარდა მუშათა და გლეხთა ინსპექციისა და 117, 118 და 119 მუხლებში აღნიშნული ორგანიზაციებისა და ზედამხედველობის ორგანოებისა, არა აქვს უფლება სარეწაო კოოპერატიულ ამხანაგობათა და მათი კავშირის ნებადაურთველად გაუკეთოს რევიზია მათ მუშაობას ან მოსთხოვს მათ ანგარიშის წარდგენა.

შენიშვნა. სასამართლო-საგამომძიებლო ხელისუფლებისა და პროკურატურის, ორგანოებს, აგრეთვე საგადასახადო ორგანოებს და შრომის სახალხო კომისარიატის ორგანოებს უფლება აქვთ სპეციალური კანონების საფუძველზე და წესით მოსთხოვონ კოოპერატიულ ორგანიზაციებს ისეთი ცნობები, რაც საჭიროა ხსენებულ დაწესებულებათა და თანამედრობის პირთა საქმებისათვის. კოოპერატიული ორგანიზაციების მიერ ცენტრალური სტატისტიკური სამართველოს ორგანოებისათვის სტატისტიკური ცნობების წარდგენა განისაზღვრება ცალკე წესებით.

X. შეერთება და გაყოფა სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციებისა.

123. შეერთება ორი ან რამდენიმე სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციისა ერთ ორგანიზაციად შეიძლება მოხდეს კოოპერატიული რაიონის განვრცობის მიზნით ან წევრთა სამეურნეო მომსახურეოიის საქმის გასართიანებლად.

124. სარეწაო კოოპერატიულ ორგანიზაციათა გაერთიანება შეიძლება მოხდეს შემდეგი სახით:

ა) სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციები გაერთიანდებიან ახალ შენართად ახალი წესდებითა და ახალი სახელწოდებით, ხოლო არსებული ორგანიზაციები გაუქმდებიან;

ბ) ერთი ან რამდენიმე ორგანიზაცია შედის სხვა, არსებული ორგანიზაციის შედგენილობაში, ისე რომ ეს უკანასკნელი რჩება, ხოლო შემავალი ორგანიზაციები უქმდებიან.

125. სარეწაო კოოპერატიულ ორგანიზაციათა შეერთება მოხდება გასართიანებელი ორგანიზაციების საერთო კრების ან რწმუნებულთა კრების დადგენილების საფუძველზე. იმავე საერთო კრებაზე ან რწმუნებულთა კრებაზე უნდა იქნეს დამტკიცებული შეთანხმება, რომლის საფუძველზეც უნდა მოხდეს შეერთება და ამას გარდა, იმ შემთხვევაში, რაც გათვალისწინებულია 124 მუხლის „ა“ პუნქტით, მიღებულ უნდა იქნეს წესდება ახლად დასაარსებელი ორგანიზაციისა.

126. დადგენილება სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციების შეერთების შესახებ ეცნობება ორი კვირის ვადაზე სარეგისტრაციო ორგანოს, იმ კოოპერატიულ კავშირებს, რომლებშიაც წევრად შედიან შეერთებული ორგანიზაციები და ამ ორგანიზაციების ყველა კრედიტორს (ხელწერილის ჩამორთმევით), ცალკე კრედიტორებისათვის ცნობის გაგზავნის ნაცვლად შეიძლება იმავე ვადაზე მოხდეს პუბლიკაცია კოოპერატიული ორგანიზაციების შეერთების შესახებ ოფიციალურ ბეჭდვითი ორგანოში; ამისთანავე პუბლიკაციაში აღნიშნულ უნდა იქნეს ვადა და მისამართი პროტესტის განსაცხადებლად. კრედიტორს ნება ეძლევა ერთი თვის ვადაზე ცნობის მიღების შემდეგ, ხოლო უკეთეს პუბლიკაცია მოხდა, — ორი თვის ვადაზე პუბლიკაციის დღიდან, განუცხადოს გასაერთიანებელი ორგანიზაციების გამგეობათ პროტესტი შეერთების წინააღმდეგ და ამავე დროს პროტესტის ასლი წარუდგინოს სარეგისტრაციო ორგანოებს.

დადგენილება გაერთიანების შესახებ ძალაში შედის, რეგისტრაციაში ტარდება და გამოცხადდება ოფიციალურ ორგანოში:

ა) უკეთეს კოოპერატიული ორგანიზაციების კრედიტორებისაგან განცხადებულ არ იქნა პროტესტი დადგენილ ვადაზე, რის შესახებაც წარდგენილ უნდა იქნეს სათანადო სარეგისტრაციო ორგანოს ცნობა ან

ბ) უკეთეს კრედიტორების პროტესტი აცილებულ იქნება კოოპერატიული ორგანიზაციისა და სათანადო კრედიტორების შეთანხმებით.

127. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციების შეერთებით შექმნილი ახალი სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის რეგისტრაციის დღიდან, ან იმ დღიდან, როდესაც რეგისტრში აღინიშნება, რომ ამა თუ იმ სარეწაო კოოპერატიულ ორგანიზაციაში შევიდნენ სხვა სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციები, ყველა შეერთებული ან სხვა ორგანიზაციის შედგენილობაში შესული ორგანიზაცია გაუქმებულად ჩითვლება და ყველა მათი უფლება-მოვალეობა გადადის: პირველ შემთხვევაში — იმ ახალ სარეწაო კოოპერატიულ ორგანიზაციაზე, რომელიც შეიქმნა შეერთებით, ხოლო მეორე შემთხვევაში — იმ შენაერთზე, რომელშიაც შევიდნენ სხვა ორგანიზაციები. იმავე დღიდან ამ ორგანიზაციების შედგენილობაში შესულად ჩითვლებიან, სამისოდ ცალკე განცხადების შეუტანელად, იმ ორგანიზაციის ყველა წევრები, რომელმაც შესწყვიტა დამოუკიდებლად არსებობა. უკეთეს წევრი შეერთების თანახმა არ იქნება, მას შეუძლიან წარადგინოს განცხადება გასელის შესახებ.

128. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის გაყოფა შესაძლებელია:

ა) ან არსებული კოოპერატიული რაიონის ნაწილებისათვის დამოუკიდებლად მომსახურეობის გაწევის მიზნით;

ბ) ან ორგანიზაციის მიერ შესასრულებელ სამეურნეო ამოცანებს შორის ცალკე ამოცანების (სპეციალიზაცია) მომსახურეობის მიზნით.

129. კოოპერატიული ორგანიზაციის გაყოფა ისეთ შემთხვევაში, რაც აღნიშნულია 198 მუხლის „ა“ პუნქტში, მოხდება შემდეგი წესით: კოოპერატიული ორგანიზაციის ბალანსი და წევრთა შედგენილობა გაიყოფა ორ ან რამდენიმე ნაწილად და ამ ნაწილობის საფუძველზე შეიქმნება ახალი დამოუკიდებელი კოოპერატიული ორგანიზაციები ხოლო გაყოფილი ორგანიზაცია მოისპობა.

გაყოფა იმავე 128 მუხლის „ბ“ პუნქტში აღნიშნული მიზნით მოხდება შემდეგნაირად: იმ კოოპერატიული ორგანიზაციის ბალანსიდან რომელიც თავის არსებობას განაგრძობს, გამოიყოფა ერთი ან რამდენიმე ნაწილი და ამ ნაწილობის საფუძველზე შეიქმნება ახალი დამოუკიდებელი კოოპერატიული ორგანიზაციები.

130. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციის გაყოფა მოხდება თანახმად მისი საერთო კრების ან რწმუნებულთა კრების დადგენილებით. დადგენილებაში გაყოფის შესახებ უჩვენებლად უნდა იქნეს აღნიშნული, როგორ განაწილდება გასაყოფი ორგანიზაციის ბალანსი (აქტივი და პასივი) ახლად შექმნილ ორგანიზაციებს შორის.

ამასთან ერთად ორგანიზაციის დაინტერესებულმა წევრებმა უნდა გამოიმუშაონ და მიიღონ ახლად შექმნილი ორგანიზაციების წესდებები და შეადგინონ ამის შესახებ ოქმები, სადაც აღინიშნება არსებული ორგანიზაციის რომელი წევრი შედის ახლად შექმნილ ორგანიზაციაში და რა საფუძველზე მიიღება არსებული ორგანიზაციის მიერ გამოყოფილი ნაწილები ბალანსისა.

131. კოოპერატიული ორგანიზაციის გაყოფის დროს დაცულ უნდა იქნეს ამა დებულების 126 მუხლში გათვალისწინებული წესი. პროტესტის განცხადება გაყოფის წინააღმდეგ შეუძლიან დადგენილ ვადაზე იმ კოოპერატიულ კავშირსაც, რომლის წევრადაც ირიცხება გასაყოფი ორგანიზაცია—გაყოფის მიზანშეუწონელობის მოტივით.

132. დადგენილება გაყოფის შესახებ ძალაში შედის, რეგისტრაციაში ტარდება და გამოქვეყნდება, უკეთეს კრედიტორების ან კავშირის მხრივ განცხადებულ არ იქნება პროტესტი დაწესებულ ვადაზე (130 მუხ.) ან უკეთეს განცხადებული პროტესტი აცილებულ იქნება შეთანხმებით.

გაყოფის შესახებ გამოტანილი დადგენილება, ძალაში შესვლის შემდეგ, სისრულეში მოიყვანება გაყოფილ ორგანიზაციის გამგეობის მიერ.

133. გაყოფის შედეგად ახლად შექმნილი სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციების წესდებათა რეგისტრაციის დღიდან, 128 მუხლის „ა“ პუნქტში აღნიშნულ წესით გაყოფილი ორგანიზაცია დახურულად ჩაითვლება, ხოლო მისი წევრები ავტომატიურად შედიან, დადგენილი განაწილების მიხედვით, ახლად შექმნილ ორგანიზაციების შედგენილობაში.

134. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციების შეერთების და გაყოფის დროს ქონებრივი უფლება-მოვალეობა გადადის გადაცემულ ბალანსებით და მასთან დართული ვადისავემ ქონების სიით ერთი ორგანიზაციიდან მეორეზედ—შეერთების ან გაყოფის რეგისტრაციის დღიდან (მუხ. 126 და 129); ამ უფლება-მოვალეობის გადასასვლელად ცალკე გადაცემის აქტის შედგენა საჭირო არ არის.

XI. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაციების მოსპობა.

135. სარეწაო კოოპერატიული ორგანიზაცია მოისპობა:

ა) საერთო კრების ან რწმუნებულთა კრების დადგენილებით;

ბ) იმ ვადის გასვლისას, რომლითაც დაარსებულია ორგანიზაცია, უკეთეს საერთო კრება ან რწმუნებულთა კრება არ გამოიტანს დადგენილებას ორგანიზაციის მოქმედების განგრძობის შესახებ;

გ) უკეთეს ორგანიზაციის წევრთა რიცხვი იმაზე ნაკლები აღმოჩნდება, რაც განსაზღვრულია წესდებით ან კანონით და იგი შეესებულ არ იქნება წესდებაში გათვალისწინებულ ვადაზე, ხოლო თუ ეს ვადა წესდებაში გათვალისწინებული არ არის—ერთი თვის განმავლობაში; აღნიშნული ვადა შეიძლება განგრძობილ იქნეს ორგანიზაციის წესდებაში სამ თვემდე;

დ) უკეთეს ორგანიზაცია სასამართლოს მიერ არაშემძლედ იქნა ცნობილი;

ე) უკეთეს ორგანიზაცია აუხვევს წესდებაში აღნიშნულ მიზანს ან უკეთეს მისი მოქმედება სახელმწიფოს ინტერესების საწინააღმდეგოდ გადაიხრება;

ვ) სხვა შემთხვევაში, რაც გათვალისწინებულია კოოპერატიული ორგანიზაციის წესდებით.

136. სასამართლოს შეუძლიან კოოპერატიული ორგანიზაცია არაშემძლედ სცნოს (135 მუხ. „დ“ 3.) როგორც თვით ორგანიზაციის (გამგეობის), ისე კრედიტორების განცხადებით—ამ ორგანიზაციის განხილვისა და მისი ქონებრივი მდგომარეობის იმ ცნობების განხილვის მიხედვით, რაც სასამართლოს მოთხოვნით წარადგენს კოოპერატიული ორგანიზაციის გამგეობა.

სარწმუნო კოოპერატიული ორგანიზაციის მოსპობა იმ შემთხვევაში, როცა იგი აუხვევს წესდებაში აღნიშნულ მიზანს ან მისი მოქმედება გადაიხრება სახელმწიფოს ინტერესების საწინააღმდეგოდ (135 მუხ. „ე“ პუნქტი), შეიძლება მოხდეს საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს ან აფხაზეთის სსრ, აჭარისტანის ავტონომიური სსრ ან სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის სახალხო მეურნეობის საბჭოს წარდგენით საქართველოს სსრ ეკონომიური საბჭოს, აფხაზეთის სსრ ან აჭარისტანის ავტონომიური სს რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოებისა ან და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტის დადგენილებით—კუთვნილებისამებრ.

დადგენილება კოოპერატიული ორგანიზაციის მოსპობის შესახებ გამოიტანება იმ კოოპერატიული კავშირისაგან დასკვნის გამოთხოვის შემდეგ, რომლის წევრადაც აღნიშნული ორგანიზაცია ირიცხება; ამასთანავე ეს დადგენილება საბოლოოა.

137. 135 მუხლის „ა“ პუნ. გათვალისწინებულ შემთხვევაში საერთო კრება ან რწმუნებულთა კრება, დაადგენს რა კოოპერატიული ორგანიზაციის მოსპობას, განსაზღვრავს კოოპერატიული ორგანიზაციის საქმეებისა და ქონების ლიკვიდაციის წესს და ვადას თანახმად ამა დებულების 138-157 მუხლებში აღნიშნული წესებისა.

135 მუხ. „ბ“ პუნ. გათვალისწინებულ შემთხვევაში გამგეობამ არა უგვიანეს ერთი თვისა უნდა მოიწვიოს საერთო კრება ან რწმუნებულთა კრება, რომელიც განსაზღვრავს ლიკვიდაციის წესსა და ვადას; უკეთეს ლიკვიდაციის საკითხის გადასაწყვეტად მოწვეული საერთო კრება ან რწმუნებულთა კრება არ შესდგება ან არ გადასწყვეტს აღნიშნულ საკითხს, ორგანიზაციის გამგეობა ვალდებულია ეს გარემოება აცნობოს რეგისტრაციის ორგანოს, რომელიც დაადგენს

ორგანიზაციის მოსპობას და ამ ორგანიზაციის საქმეებისა და ქონების ლიკვიდაციას.

135 მუხ. „გ“ პუნ. გათვალისწინებულ შემთხვევაში გამგეობა, ხოლო უკეთეს იგი არ არის, ორგანიზაციის დარჩენილი წევრები ვალდებულ არიან დაუყოვნებლივ აცნობონ ორგანიზაციის მდგომარეობა რეგისტრაციის ორგანოს, რომელიც დაადგენს ორგანიზაციის მოსპობას და მისი საქმეებისა და ქონების ლიკვიდაციას.

135 მუხ. „დ“ პუნ. გათვალისწინებულ შემთხვევაში კოოპერატიული ორგანიზაციის ლიკვიდაციის წესი განისაზღვრება განსაკუთრებული კანონმდებლობით.

135 მუხ. „ე“ პუნ. გათვალისწინებულ შემთხვევაში ხელისუფლების სათანადო ორგანო (136 მუხ.) დაადგენს რა კოოპერატიული ორგანიზაციის მოსპობას, წინადადებას მისცემს რეგისტრაციის ორგანოს მოახდინოს განკარგულება ორგანიზაციის საქმეებისა და ქონების ლიკვიდაციის შესახებ.

ყველა აღნიშნულ შემთხვევაში ლიკვიდაციის დანიშვნა გამოქვეყნდება ოფიციალურ ბეჭდვითი ორგანოში, სადაც აღინიშნება სალიკვიდაციო კომისიის მისამართი და კრედიტორებს წინადადება მიეცემათ მათ განაცხადონ თავისი პრეტენზია სალიკვიდაციო ორგანიზაციებისადმი.

138. სალიკვიდაციო ვადა ერთ წელს არ უნდა აღმატებოდეს. განსაკუთრებულ შემთხვევაში, როდესაც ლიკვიდაცია მოხდება 135 მუხ. „ა“, „ბ“, „გ“, „დ“, „ე“ და „ვ“ პუნქტის წესით, ლიკვიდაციის ვადა შეიძლება განგრძობილი იქნეს სარეგისტრაციო ორგანოს ნებართვით.

139. კოოპერატიული ორგანიზაციის საქმეების და ქონების ლიკვიდაციას მოახდენს სალიკვიდაციო კომისია.

იმ შემთხვევაში, როცა ლიკვიდაცია ხდება კოოპერატიული ორგანიზაციის საერთო კრების ან რწმუნებულთა კრების დადგენილებით, სალიკვიდაციო კომისიის წევრებს აირჩევს საერთო კრება ან რწმუნებულთა კრება ორგანიზაციის წესდებაში განსაზღვრული წესით. სალიკვიდაციო კომისიის მუშაობას კონტროლს გაუწევს სარევიზო კომისია. სალიკვიდაციო კომისიაში არჩეულ წევრთა სია ეცნობება რეგისტრაციის ორგანოს არა უგვიანეს ერთი კვირისა ამორჩევის დღიდან. უკეთეს სალიკვიდაციო ორგანიზაციას ქონება ცოტა აქვს და მისი საქმეებიც რთული არ არის, ლიკვიდაციის მოხდენა შეიძლება დაეკისროს ერთ პირს.

უკეთეს სალიკვიდაცია ხდება სარეგისტრაციო ორგანოს განკარგულებით, სალიკვიდაციო კომისიის წევრებს დანიშნავს სარეგისტრაციო ორგანო იმ კანდიდატების რიცხვიდან, რომელთაც წარადგენს კოოპერატიული კავშირი სადაც სალიკვიდაციო ორგანიზაცია შედიოდა. უკეთეს სალიკვიდაციო ორგანიზაციას ქონება ცოტა აქვს და მისი საქმეებიც რთული არ არის, ლიკვიდაციის მოხდენა შეიძლება დაეკისროს ერთ პირს.

რეგისტრაციის ორგანოს მიერ დანიშნული სალიკვიდაციო კომისიის მოქმედებას კონტროლს გაუწევს თვით რეგისტრაციის ორგანო.

140. სალიკვიდაციო კომისიის ამორჩევის ან დანიშვნის დღიდან სალიკვიდაციო კოოპერატიული ორგანიზაციის გამგეობა შესწყვეტს თავის მოქმედებას და ყველა საქმეს და მთელს ქონებას გადაცემს სალიკვიდაციო კომისიას.

უკეთუ კოოპერატიული ორგანიზაციის ლიკვიდაცია დაკისრებული აქვს რეგისტრაციის ორგანოს მიერ დანიშნულ სალიკვიდაციო კომისიას, ამ ორგანიზაციის სარევიზო კომისიაც შესწყვეტს თავის მუშაობას და გადასცემს რეგისტრაციის ორგანოს ყველა თავის დაუმთავრებელ საქმეს და მასალას, რაც ამ საქმეებს შეეხება.

141. პრეტენზია წარდგენილ უნდა იქნეს ორი თვის ვადაში დღიდან ლიკვიდაციის გამოქვეყნებისა, რაც გათვალისწინებულია 137 მუხლში. ორგანიზაციის პასივის შესამოწმებლად სალიკვიდაციო კომისია, პუბლიკაციასაგან (137 მუხ.) დამოუკიდებლად გამოიწვევს უწყებით მისთვის ცნობილ კრედიტორებს, რათა მათ განაცხადონ თავისი პრეტენზია ორგანიზაციისადმი. თავის მხრით, სალიკვიდაციო კომისია, პრეტენზიის წარდგენის ვადის დასრულების დროისათვის ჯამს გაუკეთებს ორგანიზაციის ყველა ვალს, მიუხედავად იმისა, შემოვა თუ არა კრედიტორთა განცხადებანი. ამ ვადის შემდეგ განცხადებული პრეტენზია, უკეთუ იგი გამორკვეულ არ იყოს თვით სალიკვიდაციო კომისიის მიერ, დაკმაყოფილებულ იქნება, თუ მას სცნობს სალიკვიდაციო კომისია, მხოლოდ იმ ქონებიდან, რაც ამ განცხადების შემოსავლის დროისათვის სალიკვიდაციო კომისიას დარჩება კრედიტორებისათვის გასანაწილებლად.

142. სალიკვიდაციო კომისია, როგორც განცხადებულს, ისე მის მიერ გამოკვეული პრეტენზიის შემოწმების შემდეგ—აცნობებს კრედიტორებს, ერთი თვის ვადაზე დღიდან საკრედიტორო პრეტენზიების განცხადებისა ან გამორკვევისა (მუხ. 137)—ცნობს იგი პრეტენზიას თუ არა და ამასთან აღნიშნავს—რა თანხას სცნობს იგი და რომელ კატეგორიას მიეკუთვნა ესა თუ ის პრეტენზია.

პრეტენზია რაც დამყარებულ იქნება აღსრულების ფურცელზე და აღსრულების წარწერაზე და აგრეთვე პრეტენზია, რომელსაც მიეკუთვნება უდავო წესი გადახდევინებისა, შეიტანება ცნობილი პრეტენზიების სიაში და იგი შეიძლება დავა-განცხადებულ იქნეს სალიკვიდაციო კომისიის მიერ მხოლოდ კანონით დადგენილი საერთო წესით.

კრედიტორის დავა პრეტენზიის არ ცნობის გამო გადაწყდება საერთო სასამართლო წესით კრედიტორის სარჩელით. ამასთანავე კრედიტორს უფლება აქვს აღძრას სარჩელი ერთი თვის განმავლობაში იმ დღიდან, რაც მას გამოეცხადება სალიკვიდაციო კომისიის დადგენილება მისი პრეტენზიის არ ცნობის შესახებ.

143. კრედიტორთა ის პრეტენზია, რომელიც სალიკვიდაციო კომისიის მიერ არაა ცნობილი და სარჩელის წესით არაა განცხადებული სასამართლოში, სალიკვიდაციო ანგარიშის დამტკიცების შემდეგ ლიკვიდაციაქმნილი კოოპერატიული ორგანიზაციის მიმართ დაფარულად ჩაითვლება.

144. სალიკვიდაციო კომისიის უფლებამოსილება, საქმისწარმოების წესი და პასუხისმგებლობა იმ ზარალისათვის, რასაც გამოიწვევს მისი არასწორი მოქმედება ან დაუდევრობა, ექვემდებარება იმავე წესებს, რომელიც დადგენილია ორგანიზაციის გამგეობისათვის. ამავე საფუძველზე მოქმედებს ორგანიზაციის ერთპიროვანი ლიკვიდატორი.

145. სალიკვიდაციო კომისიის ამორჩევის ან დანიშვნის დღიდან სალიკვიდაციო ორგანიზაციის ყველა კრედიტორის დაკმაყოფილება სასამართლოს ძალაში შესული ან ძალაში ახლად შემაველი გადაწყვეტილებისა, აღსრულების წარწერისა და იმ მოთხოვნის გამო, რაც განხორციელებულ უნდა იქნეს უდავო წესით, დაეკისრება სალიკვიდაციო კომისიას, ხოლო ასეთ საქმეებზე შეწყდება სასამართლო და სხვა ორგანოების სააღსრულებო წარმოება.

146. სალიკვიდაციო კომისიის სხდომებზე მიწვებულ უნდა იქნენ სათათბირო ხმის უფლებით და ლიკვიდაციის მსვლელობის შესახებ ცნობების მისაღებად: 1) იმ კავშირის წარმომადგენელი, რომელშიაც შედიოდა სალიკვიდაციო ორგანიზაცია და 2) წარმომადგენელი წესდებაში დასახელებული იმ ორგანიზაციებისა, რომლებზედაც უნდა გადავიდეს ლიკვიდაციის შემდეგ დარჩენილი ქონება.

147. ყველა ცნობილი პრეტენზია, მისი ვადის მიუხედავად, დაფარულ უნდა იქნეს ორგანიზაციის ლიკვიდაციისათვის დაწესებული ვადის განმავლობაში. კრედიტორების დაკმაყოფილების დროს სალიკვიდაციო კომისიამ უნდა დაიცვას პრეტენზიების მორიგეობა, რაც დადგენილია ამა დებულების 152 მუხლით. აღნიშნული მორიგეობის განხორციელებისათვის საჭირო ფარგლებში (მუხ. 148) სალიკვიდაციო კომისიას უფლება აქვს შესცვალოს სალიკვიდაციო ორგანიზაციის ვალების გადახდის ვადა პირგაუტეხელობის ჯარიმის გადაუხდელად, ხოლო გადაცილებული დროისათვის პროცენტის გადახდით სსრ კავშირის სახელმწიფო ბანკის დისკონტის რაოდენობით. ვადის განგრძობა არ შეიძლება:

ა) მუშა-მოსამსახურეთა იმ პრეტენზიების გამო, რაც შრომის კანონმდებლობიდან ან შრომის და კოლექტიური ხელშეკრულებიდან გამომდინარეობს;

ბ) დასახიჩრებისა და სიკვდილისათვის და აგრეთვე სოციალური დაზღვევისა და მისი საურავისათვის გადასახდელი ფულის გამო.

148. უკეთეს სალიკვიდაციო ორგანიზაციის სახელით სალიკვიდაციო კომისიის დაარსებამდე დადებული ორმხრივი ხელშეკრულება ორივე მხარის მიერ სრულიად ან ნაწილობრივ შესრულებულ არ იქნება (საქართველოს სსრ სამოქ. სამ. კოდექსის 139 მუხლის შენიშვნა) და მისი შესრულების ვადა სცილდება სალიკვიდაციო ვადას (მუხ. 138),—სალიკვიდაციო კომისიას უფლება აქვს ეს ხელშეკრულება გაუქმებულად ჩათვალოს და დააკმაყოფილოს კრედიტორები ამა დებულების 147 მუხლში განსაზღვრული წესით. კრედიტორის მოთხოვნა, რომ მას აენახლაუროს ხელშეკრულების გაუქმებით მიყენებული ზარალი, შეიძლება დაკმაყოფილებულ იქნეს მხოლოდ იმ დადებითი ზარალის რაოდენობით, რაც მის ქონებას მოუვიდა.

უკეთეს სალიკვიდაციო კომისია ერთი თვის ვადაზე არ გამოუცხადებს კონტრაგენტებს—ამა მუხლის პირველ ნაწილში აღნიშნული ხელშეკრულების გაუქმებას,—ეს ხელშეკრულება ძალაში დარჩება.

149. სალიკვიდაციო ორგანიზაციისათვის წარდგენილი ყველა ისეთი პრეტენზია, რაც წარმოიშვა სალიკვიდაციო კომისიის დაარსების შემდეგ, დაკმაყოფილება სალიკვიდაციო ორგანიზაციის ქონებიდან საერთო წესით ისე, თითქოს ეს ორგანიზაცია არ ყოფილიყოს სალიკვიდაციოდ მიქცეული.

150. სალიკვიდაციო ორგანიზაციის წევრებს პაეზი დაებრუნებათ მხოლოდ იმის შემდეგ, რაც დაფარულ იქნება ორგანიზაციის ყველა ვალი და ყოველ შემთხვევაში არა უადრეს სამი თვისა ლიკვიდაციის დანიშნის შესახებ პუბლიკაციის მოხდენის დღიდან. ლიკვიდატორები გამოყოფენ თანხას, რაც საჭირო იქნება სასამართლოს წარმოებაში მყოფი საქმეების დასაკმაყოფილებლად და შეიტანენ მას ადგილობრივი სანოტარი კონტორის დეპოზიტად.

ვალების გასტუმრებისა და პაეზის ანაზღაურების შემდეგ დარჩენილ ქონებას სალიკვიდაციო კომისია მიაქცევს წესდებაში აღნიშნული მიზნებისათვის. უკეთუ ამის შესახებ წესდებაში ნათქვამი არაფერია, ქონება გადაეცემა იმ კავშირს, რომლის წევრადაც იყო ლიკვიდაციაქმნილი ორგანიზაცია, ხოლო თუ ეს ორგანიზაცია არ იყო კავშირის წევრი, — უშუალოდ ზემდგომ კავშირს იმ სახის კოოპერაციისა, რომელსაც ეს ორგანიზაცია ეკუთვნოდა.

151. უკეთუ ორგანიზაციის ქონება საკმარისი არ იქნება ყველა მისი ვალდებულების დასაფარავად, სალიკვიდაციო კომისია უწყებით მოიწვევს კრედიტორების კრებას, რომელსაც წარუდგენს ორგანიზაციის ქონებაზე მიქცეული პრეტენზიების დაკმაყოფილების ანგარიშს. ანგარიში უნდა იქნეს შედგენილი სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 101 მუხლისა და სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 266 მუხლის მიხედვით — იმ გამოჩაკლისით, რაც დაწესებულია სპეციალური კანონებით კოოპერატიული ორგანიზაციების არაშემძღვობის შესახებ.

152. იმ შემთხვევისათვის, როდესაც სარეწაო-საკრედიტო კოოპერატიულ ორგანიზაციას ერთად წარედგინება კრედიტორების რამდენიმე პრეტენზია და მისი ქონება არ არის საკმარისი ყველა განცხადებული პრეტენზიების დასაკმაყოფილებლად; დაწესებულია შემდეგი მორიგეობა დაკმაყოფილებისა; ამასთანავე ყოველი შემდგომი ჯგუფი პრეტენზიებისა დაკმაყოფილდება მხოლოდ წინა ჯგუფის სრული დაკმაყოფილების შემდეგ:

ა) მუშა-მოსამსახურის პრეტენზია, რაც ემყარება შრომის კანონმდებლობას და აგრეთვე შრომის და კოლექტიურ ხელშეკრულებას, სიკვდილისა და დასახიზრებისათვის ანაზღაურების მოთხოვნას, აგრეთვე სოციალურ დაზღვევისა და მისი საურავის დავალიანებას;

ბ) მოთხოვნა ანაბარის დაბრუნების შესახებ;

გ) დავალიანება იმ სესხისა, რაც მიღებულია საკრედიტო დაწესებულება-თაგან სესხის გასაცემად შინამრეწველებისა, ხელოსნებისა, სოფლის მეურნეებისათვის სესხის მისაცემად, გარდა ძირითადი და სპეციალური კაპიტალებისათვის მიღებული სესხისა;

დ) სამოქალაქო სამ. კოდექსის 101 მუხლით გათვალისწინებული პრეტენზია მოგირანე კრედიტორებისა, რკინისგზისა და სანაოსნო საწარმოსი და აგრეთვე გადასახდელი აქციზისა, გადასახადისა და არასავადასახადო სახელმწიფო შემოსავლისა იმ წესითა და იმ საფუძველზე, რაც დადგენილია სამოქალაქო სამ. კოდექსის 101 მუხლით და მისი შენიშვნით;

ე) ამა მუხლის „ა“ და „დ“ პუნქტებში არ შემავალი პრეტენზიები სახელმწიფო დაწესებულებისა, კოოპერატიული ორგანიზაციის საწარმოსი, სასოფლო-

სამეურნეო ბანკისა და სასოფლო-სამეურნეო საკრედიტო საზოგადოებისა (გარდა მათი პრეტენზიებისა ძირითადი და სპეციალური კაპიტალებისათვის მიცემულ სესხის გამო), სააქციო საზოგადოებისა (საპაიო ამხანაგობისა), რომელშიაც მხოლოდ სახელმწიფო და კოოპერატიული კაპიტალი იღებს მონაწილეობას და აგრეთვე პრეტენზიები სარეწაო კოოპერატიული ამხანაგობის წევრებისა, რაც ემყარება საწარმოო იარაღის მისაწოდებლად მიცემულ ბეს და ავანს და წევრების ნაკეთობათა გასაღების ანგარიშს;

ვ) სხვა პრეტენზიები კრედიტორებისა, რაც არ მიეკუთვნება ზემოჩამოთვლილ (პუნქტები „ა“—„ე“) და ქვემო აღნიშნულ (პუნქტი „გ“ და „თ“) კატეგორიებს.

ზ) დავალიანება ძირითადი და სპეციალური კაპიტალებისათვის მიცემული სესხის გამო;

თ) მოთხოვნა ამხანაგობის კაპიტალში შეტანილი საპაიო და სხვა დასაბრუნებელი შენატანის დაბრუნების შესახებ.

153. უკუთუ კრედიტორები და სალიკვიდაციო კომისია ვერ შეთანხმდებიან დაკმაყოფილების წესის შესახებ, სალიკვიდაციო კომისია ვალდებულია განუცხადოს იმ ადგილის სასამართლოს, სადაც ეს კომისია იმყოფება, ორგანიზაციის არაშემძლეობა—და გადასცეს სასამართლოს ანგარიში (მუხ. 151) და ყველა ცნობა იმ სახსარის შესახებ, რაც ორგანიზაციას მოეპოება კრედიტორების დასაკმაყოფილებლად.

ამასთანავე, უკუთუ სალიკვიდაციო ორგანიზაციის წესდებით გათვალისწინებულია წევრთა დამატებითი პასუხისმგებლობა, სალიკვიდაციო კომისია ვალდებულია შეადგინოს და წარუდგინოს სასამართლოს დამატებითი ანგარიში; თანაც კომისია უნდა გამოიმდინარეობდეს ცნობილი პრეტენზიების სრული დაკმაყოფილებიდან და უნდა აღნიშნოს ხსენებულ ანგარიშში—რა თანხა უნდა გადაიხადოს კოოპერაციის თვითუღელმა წევრმა თავისი პასუხისმგებლობის ფარგლებში კოოპერატიულ ორგანიზაციის დავალიანების დასაფარავად.

154. სალიკვიდაციო კომისიის მოქმედება დამთავრებულად ჩაითვლება: 1) 150 მუხ. აღნიშნული მოქმედების შესრულების შემდეგ ან 2) კრედიტორების დაკმაყოფილების შემდეგ, რაც მოხდება მორიგეობით, თანახმად 151—153 მუხლისა ან 3) იმის შემდეგ, რაც კოოპერატიული ორგანიზაციის საქმეები და ქონება, მისი არაშემძლეობის გამო (მუხ. 153), გადაეცემა სასამართლოს მიერ ორგანიზაციის სალიკვიდაციოდ დანიშნულ პირებს.

155. არა უგვიანეს ერთი თვისა თავისი მუშაობის დამთავრების შემდეგ სალიკვიდაციო კომისია ვალდებულია შეადგინოს მის მიერ შესრულებულ მოქმედებათა ანგარიში და წარუდგინოს იგი დასამტკიცებლად საერთო კრებას, ან რწმუნებულთა კრებას სარევიზიო კომისიის დასკვნით,—უკუთუ სალიკვიდაციო კომისია არჩეულია საერთო კრების ან რწმუნებულთა კრების მიერ,—ან სარეგისტრაციო ორგანოს,—უკუთუ სალიკვიდაციო კომისია დანიშნულია მის მიერ. ამ უკანასკნელ შემთხვევაში სალიკვიდაციო კომისია, ვიდრე იგი ანგარიშის დასამტკიცებლად სარეგისტრაციო ორგანოში შეიტანდეს,—წარუდგენს ამ ანგარიშს განსახილველად და წინასწარ დასამტკიცებლად მის მიერ მოწვეულ საერთო

კრებას ან რწმუნებულთა კრებას. პირველ შემთხვევაში, იმის შემდეგ, რაც საერთო კრება ან რწმუნებულთა კრება დაამტკიცებს ანგარიშს, სალიკვიდაციო კომისია აცნობებს ლიკვიდაციის დამთავრებას სარეგისტრაციო ორგანოს; ხოლო უკეთეს საერთო კრება ან რწმუნებულთა კრება არ შესდგა, სალიკვიდაციო კომისია წარუდგენს ანგარიშს დასამტკიცებლად სარეგისტრაციო ორგანოს. ლიკვიდაციაქმნილი ორგანიზაციის დაფორები, საქმეები და დოკუმენტები, უკეთეს აღძრული არაა საქმე ორგანიზაციის არშემძღვობის შესახებ, გადაეცემა სარეგისტრაციო ორგანოს; ამასთანავე ეს ორგანო ვალდებულია. შეინახოს აღნიშნული მასალა სამი წლის განმავლობაში, ხოლო ამ ვადის გასვლის შემდეგ იგი მოიქცევა საქართველოს სსრ ცენტრალური არქივის დირექტივის თანახმად.

156. სალიკვიდაციო კომისიის შესანახი ხარჯი გაიღება სალიკვიდაციო ორგანიზაციის სახრიდან საერთო კრების ან რწმუნებულთა კრების ან და იმ ორგანოს მიერ დამტკიცებული ხარჯთაღრცხვის ფარგლებში, რომლის დადგენილებითაც დაინშნულია სალიკვიდაციო კომისია.

157. კრედიტორების დასაკმაყოფილებლად გადადებული თანხა, უკეთეს იგი არ იქნა მოთხოვნილი ერთი კვირის ვადაზე დღიდან სალიკვიდაციო ანგარიშის დამტკიცებისა, შეიტანება სალიკვიდაციო კომისიის მიერ ადგილობრივი სანოტარო კონტორის დეპოზიტად კრედიტორების სახელზე. უკეთეს სამი წლის განმავლობაში აღნიშნული თანხის დეპოზიტად შეტანის დღიდან ეს თანხა მოთხოვნილ არ იქნა,—იგი გადაეცემა უშუალოდ იმ სახის კოოპერაციის ზემდგომ კავშირს, რომელსაც ლიკვიდაციაქმნილი ორგანიზაცია ეკუთვნოდა.

79. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

სარეწაო კოოპერაციის საურთიერთო დამხმარე სალაროების შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ-ის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. სრულიად საქართველოს სარეწაო კოოპერატივთა კავშირს, სარეწაო კოოპერატიულ ამხანაგობებს, შრომის არტელებს და სარეწაო—საკრედიტო ამხანაგობებს უფლება ეძლევათ დააარსონ საურთიერთო—დამხმარე სალაროები. სალაროები მომსახურობას უნდა უწყევდნენ ზემოდასახელებულ ორგანიზაციებში შემავალ ფიზიკურ პირებს, რომელნიც სალაროში მონაწილეობას იღებენ.

უკეთეს დასახელებულ ორგანიზაციებს მთლად თავისი შედგენილობით არ სურთ მონაწილეობა მიიღონ საურთიერთო დამხმარე სალაროს დაარსებაში ასეთი სალარო შეუძლიანთ დააარსონ ხსენებული ორგანიზაციების ცალკე წევრებს, იმ პირობით—კი, რომ მათი რიცხვი ამა დადგენილების მე-2 მუხლში აღნიშნულ რიცხვზე ნაკლები არ იყოს.

2. საურთიერთო—დამხმარე სალაროს წესდებას წარადგენენ სარეგისტრაციოდ ამ სალაროს დამუშუდებელნი—ერთი, ან რამოდენიმე იურიდიული პირი (კავშირი, სარეწაო და სარეწაო—საკრედიტო ამხანაგობა, ან შრომის არტელი), რომელიც აერთიანებს არა ნაკლებ 30 ფიზიკური პირისა, ან ხსენებულ ორგანიზაციების წევრების არა ნაკლებ 50 კაცისა.

3. საურთიერთო-დამხმარე სალაროს წევრად შეიძლება იყვნენ 1-ლ მუხლ-ში აღნიშნული იურიდიული პირნი, აგრეთვე ფიზიკური პირნიც—სარეწაო, სარეწაო-საკრედიტო ან შერეულ სარეწაო-სასოფლო-სამეურნეო ამხანაგობათა და შრომის არტელთა წევრები. ამათ გარდა წევრობა შეუძლიანთ არაკოოპერირებულ შინამრეწველებსა და ხელოსნებს, რომელთაც 16 წელი უკვე შესრულებიან და რომელნიც დაკავშირებულ არიან კოოპერაციის წარმოებითი მუშაობასთან.

შენიშვნა. არაკოოპერირებული შინამრეწველებისა და ხელოსნების მიღება სალაროს წევრად შეიძლება სალაროს წესდებაში აღნიშნული განსაკუთრებული წესით; ასეთი წევრების რიცხვი არ უნდა აღემატებოდეს კოოპერირებულ შინამრეწველთა და ხელოსანთა საერთო რიცხვის 50%-ს, რომელნიც სალაროს წევრნი არიან.

4. საურთიერთო-დამხმარე სალაროს მიზნებს შეადგენს: ა) გაუწიოს სალაროს მონაწილეთ ყოველგვარი სამკურნალო დახმარება; ბ) მისცეს დახმარება სალაროს მონაწილეთ შრომის უნარის დროებით ან სამუდამოდ დაკარგვისა, უმუშევრობისა, ინვალიდობისა და სხვაგვარი გაჭირვების დროს, ორსულობისა და მშობიარობისათვის, ბავშვის კვებისა და აღზრდისათვის, მოვლისათვის საჭირო საგნების შესაძენად, სამარხად, სტიქიურ უბედურებისაგან მიყენებული ზიანის ასანაზღაურებლად და სხვ.; მისცეს დახმარება სალაროს მონაწილეთა ოჯახის წევრებს მონაწილის სიკვდილისა ან უგზო-უკვლოდ დაკარგვის გამო; დ) ხელი შეუწყოს და მისცეს დახმარება სალაროს მონაწილეთ მათი სწავლისა და მათი ოჯახის წევრების სწავლა-აღზრდისათვის; ე) გასცეს დახმარება და სესხი სპეციალურად საამისოდ გადადებული კაპიტალიდან ყველა იმ შემთხვევაში, როდესაც საჭიროა დახმარება სალაროს მონაწილისა და მისი ოჯახის მწვავე გაჭირვებისაგან დასახსნელად ან ავადმყოფობის ასაცილებლად; ვ) აწარმოოს სალაროს წევრთა და მონაწილეთა შორის სანიტარულ-კულტურულ-საგანმანათლებლო მუშაობა; ზ) გაუწიოს სალაროს მონაწილეთ იურიდიული დახმარება; თ) საერთოდ, იმოქმედოს სალაროს მიზნების თანახმად.

5. საურთიერთო-დამხმარე სალაროებს, დაკისრებული მიზნების უფრო უკეთ განსახორციელებლად, შეუძლიანთ გაერთიანდნენ და შექმნან კავშირი. კავშირში შემავალ სალაროთა რიცხვი არ შეიძლება სამზე ნაკლები იყოს. სალაროთა კავშირზე გავრცელდება სათანადოდ ამა დადგენილების მე-4, 13, 14, 15, 16 და 20 მუხ..

საურთიერთო-დამხმარე სალაროთა კავშირის მოქმედების ფორმა განისაზღვრება ამ კავშირის წესდებით.

6. საურთიერთო-დამხმარე სალაროები, რომელთა მოქმედების რაიონიც ერთ მაზრაშია (ავტონომიურ ოლქში) მოქცეული, არსდებიან გამოცხადებითი წესით, საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს მიერ,—საქართველოს სსრ სოციალური უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატისა და სრულიად საქართველოს სარეწაო კოოპერაციის კავშირთან შეთანხმებით,—შემუშავებული ტიპური წესდების საფუძველზე.

ხოლო ის საურთიერთო-დამხმარე სალაროები, რომელთა მოქმედების რაიონიც მაზრას (ავტონომიურ ოლქს) სცილდება, აგრეთვე საურთიერთო-დამხმარე სალაროთა კავშირი არსდებიან ხელისუფლების სათანადო ორგანოს განსაკუთრებული ნებართვით საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ შემუშავებულ ნორმალურ წესდებათა საფუძველზე; ამასთანავე, ისეთი კავშირის დასაარსებლად, რომლის მოქმედების რაიონიც ავტონომიურ ოლქს არ სცილდება, ნებართვას იძლევა ამ ავტონომიური ოლქის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი; საქართველოს სსრ-ში შემაჯავლი რესპუბლიკების ფარგლებში ისეთი საურთიერთო-დამხმარე სალაროების და მათი კავშირების დასაარსებლად, რომელთა სამოქმედო რაიონი მაზრას სცილდება, ნებართვას იძლევა სათანადო რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო; სხვა დანარჩენი სალაროებისა და მათი კავშირის დასაარსებლად-კი, უკეთუ ამ სალაროების მოქმედების რაიონი მაზრას (ავტონომიურ ოლქს) სცილდება, ნებართვას იძლევა საქართველოს სსრ რესპუბლიკანური ეკონომიური საბჭო.

7. საურთიერთო-დამხმარე სალაროები და მათი კავშირები გატარებულ უნდა იქნენ სათანადო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს ან სახალხო მეურნეობის საბჭოს რეგისტრაციაში.

8. საურთიერთო-დამხმარე სალაროებისა და მათი კავშირების წესდებათა რეგისტრაციისათვის სათანადო რესპუბლიკის ან ოლქის სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოსთან ან სახალხო მეურნეობის საბჭოსთან არსდება სარეგისტრაციო კომისია, რომელშიაც შედიან: სათანადო რესპუბლიკის ან ოლქის სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს, სახალხო მეურნეობის საბჭოს, სოციალური უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატისა და სრულიად საქართველოს სარეწაო კოპერაციის კავშირის წარმომადგენელი.

9. სარეგისტრაციო კომისიას შეუძლიან არ გაატაროს რეგისტრაციაში გამოცხადებითი წესით დაარსებული სალარო, უკეთუ მის მიერ წარდგენილი წესდება ეწინააღმდეგება კანონს.

10. განცხადება რეგისტრაციის შესახებ სარეგისტრაციო ორგანომ უნდა განიხილოს ერთი თვის განმავლობაში დღიდან მისი წარდგენისა. უკეთუ ამ ხნის განმავლობაში გამოტანილი არ იქნება დადგენილება რეგისტრაციაზე უარის თქმის შესახებ, სალარო დაუყოვნებლივ შეტანილ უნდა იქნეს რეესტრში.

11. საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოსთან არსებული სარეგისტრაციო კომისიის დადგენილება შეიძლება განსაჩივრებულ იქნეს საქართველოს სსრ რესპუბლიკანურ ეკონომიურ საბჭოში, აფხაზეთის სსრ სახალხო მეურნეობის საბჭოებთან მოწყობილი სარეგისტრაციო კომისიების დადგენილებანი—ამ რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებში, ხოლო ავტონომიური ოლქის სახალხო მეურნეობის საბჭოსთან მოწყობილი კომისიის დადგენილება—ოლქის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტში.

12. წესდების რეგისტრაციისთანავე საურთიერთო-დამხმარე სალაროებს და მათ კავშირებს ენიჭებათ იურიდიული პირის უფლებანი.

13. საუროთიერთო-დამხმარე სალაროს ან კავშირის წესდებაში უნდა აღინიშნოს: ა) ორგანიზაციის სახელწოდება, ბ) ორგანიზაციის მიზანი და მისი მოქმედების ვადა, უკეთუ იგი განსაზღვრული ვადით არის დაარსებული; გ) ორგანიზაციის მოქმედების რაიონი და გამგეობის სამყოფელი ადგილი; დ) ორგანიზაციის წევრთა შედგენილობა, წევრთა შესლისა, გამოსვლისა და გამორიცხვის წესი და პირობები; ე) მოქმედების ფორმა; ვ) სალაროს სახსარი, კაპიტალების შექმნისა და მოხმარების წესი; ზ) მმართველობის და სარევიზიო ორგანოების რიცხვობრივი შედგენილობა, მათი არჩევის წესი, უფლება-მოვალეობანი და უფლება-მოსილების ვადა; თ) სალაროს ანგარიშებისა და რევიზიის წესი და ვადა; ი) საერთო კრების ან რწმუნებულთა კრების მოწვევის წესი და ვადა, მოქმედების პირობები, კრების წარმოების წესი და კრების კომპეტენცია; კ) წესდების შეცვლის წესი; ლ) ორგანიზაციის ლიკვიდაციის წესი და პირობები.

14. უროთიერთობა სალაროსა და მის წევრებს შორის განსაზღვრება წესდებით და მმართველობის ორგანოთა მიერ წესდების საფუძველზე გამოცემული დადგენილებებით და ინსტრუქციებით, რაც სავალდებულოა სალაროს ყველა წევრისათვის.

15. სალაროდან ან სალაროთა კავშირიდან გამორიცხული ან თავისი ნებით გამოსული წევრი ვალდებულია გადაიხადოს მთლად ის ვალი, რაც მას სალაროსი მართებს, და უფლება არა აქვს მიიღოს რაიმე წილი სალაროს ან კავშირის ქონებისა და კაპიტალებიდან.

16. სალაროს საქმეებს განაგებს სალაროს წევრთა საერთო კრება ან რწმუნებულთა კრება, სალაროს გამგეობა და საბჭო, უკეთუ ამ უკანასკნელის დაარსება გათვალისწინებულია წესდებით; ეს ორგანოები აირჩევიან და მოქმედობენ სალაროს წესდებაში გათვალისწინებული წესით. გამგეობის მოქმედების საკონტროლოდ აირჩევა სარევიზიო კომისია წესდებაში აღნიშნული წესით.

სალაროს გამგეობაში, საბჭოში და შინაგანი რევიზიის ორგანოებში არ შეიძლება იმ პირთა არჩევა, რომელთაც არა აქვთ საბჭოებში არჩევის უფლება.

17. საუროთიერთო-დამხმარე სალარო მოისპობა: ა) საერთო კრების ან რწმუნებულთა კრების დადგენილებით; ბ) სალაროს რეგისტრაციაში გამტარებელი ორგანოს დადგენილებით, უკეთუ სალაროს მონაწილეთა რიცხვი 50-ზე ნაკლები იქნება და უკეთუ ეს დანაკლისი არ შეიცემა ერთი თვის განმავლობაში დღიდან ამ დანაკლისის აღმოჩენისა; გ) სასამართლოს დადგენილებით, უკეთუ სალარო არაშემძლედ იქნა ცნობილი; დ) საქართველოს სსრ რესპუბლიკანური ეკონომიური საბჭოს დადგენილებით, ან აფხაზეთის და ავტონომიური რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი ან და ავტონომიური ოლქის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილებით, უკეთუ სალარომ გადაუხვია წესდებაში აღნიშნულ მიზანს ან მისმა მოქმედებამ სახელმწიფოს ინტერესების საწინააღმდეგო მიმართულება მიიღო.

18. მე-17 მუხლის „ა“ პუნქტში აღნიშნულ შემთხვევაში სალიკვიდაციო კომისიას აირჩევს საერთო კრება; მე-17 მუხლის „გ“ პუნქტით გათვალისწინე-

ბულ შემთხვევაში ლიკვიდაციის წესი განისაზღვრება წესდებით; ხოლო „ბ“ და „დ“ პუნქტებში გათვალისწინებულ შემთხვევაში განკარგულებას სალაროს მოსპობისა და მისი ქონების და საქმეების ლიკვიდაციის შესახებ ვასცემს რეგისტრაციის ორგანო ან თანახმად სალაროს გამგეობის ცნობისა იმის შესახებ, რომ სალაროს მონაწილეთა რიცხვი შემცირდა (პუნ. „ბ“) ან და ხელისუფლების იმ ორგანოს წინადადებით, რომელმაც დაადგინა სალაროს მოსპობა („დ“ პ.).

19. სალიკვიდაციო კომისიის მოქმედების წესი და ვადა განისაზღვრება სალაროს წესდებით.

20. ქონება, რაც დარჩება ლიკვიდაციაქმნილ საურთიერთო-დამხმარე სალაროს ან კავშირს, ყველა ვალის გადახდის შემდეგ, უნდა გადაეცეს თანახმად ლიკვიდაციაქმნილი ორგანიზაციის წევრთა საერთო კრების ან რწმუნებულთა კრების დადგენილებისა, სრულიად საქართველოს სარეწაო კოოპერაციას საურთიერთო დახმარების საქმისათვის.

21. საურთიერთო-დამხმარე სალაროებს და მათ კავშირებს, აგრეთვე ყველა იმ სანატორიუმს, დასვენების სახლს, კულტურულ-განმანათლებელ დაწესებულებას, სასადილოს და სხვა დაწესებულება-საწარმოს, რომლის ექსპლოატაციასაც პირდაპირ თვით სალარო ან კავშირი ეწევა ამა დადგენილების მე-4-ე მუხლში აღნიშნული მიზნების განსახორციელებლად, სასამართლოს ბაჟი და სასამართლოს საქმეებზე არსებული სხვა გამოსაღები არ გადაჰდებათ.

აგრეთვე არ გადაჰდებათ საურთიერთო-დამხმარე სალაროებსა და მათ კავშირებს, და მათ ხარჯზე მყოფ დაწესებულება-საწარმოთ, რომლებიც ამა მუხლის 1-ლ ნაწილში არიან აღნიშნული, ყველა ადგილობრივი გადასახადი და გამოსაღები და სახელმწიფო გადასახადსა და გამოსაღებზე ადგილობრივი სახსრისათვის დაწესებული ზედნართი.

22. შენობებისა და სადგომების დაქირავებისა, კომუნალური მომსახურეობისათვის დაწესებული სასყიდლისა და მიწის იჯარის გადახდის სფეროში საურთიერთო დამხმარე სალაროები და მათი კავშირები ეთანაბრებიან სახელმწიფო ბიუჯეტზე მყოფ სახელმწიფო დაწესებულებათ.

23. საურთიერთო სალაროებისა და მათი კავშირების წევრთა ვალდებულებით ფულისა და ამა დადგენილების მე 4-ე მუხლის თანახმად ვაცემული დასაბრუნებელი სესხის გადახდევინება მოხდება სანოტარო კონტორებში ვაკეთებული სააღსრულებო წარწერით.

საურთიერთო-დამხმარე სალაროებისა და მათი კავშირების მოთხოვნა აღნიშნულ გადახდევინებათა შესახებ ეთანაბრება სახელმწიფო დაწესებულებათა ასეთსავე მოთხოვნებს.

24. საურთიერთო-დამხმარე სალაროებისა და მათი კავშირების მოქმედებას უშუალო მეთვალყურეობას უწევს სახალხო მეურნეობის სათანადო ორგანო, რომელსაც მინიჭებული აქვს სალაროების რევიზიის უფლება. სათანადო რესპუბლიკისა თუ ოლქის სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს ან სახალხო მეურნეობის საბჭოს, —ამავე რესპუბლიკისა თუ ოლქის სოციალური უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატთან და სრულიად საქართველოს სარეწაო კოო-

პერაციის კავშირთან შეთანხმებით, — უფლება აქვს გამოსცენ განკარგულებანი და ინსტრუქციები ამა დადგენილების განსავეითარებლად.

25. დადგენილება ესე ვრცელდება მთლად საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარის მაგ. ვ. სტურუა.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტ. აღმა-
სრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1929 წ. აპრილის 24.
ტფილსი-სასახლე.